

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΤΟΣ 10'

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 228

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 228

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ο Γάμος τῶν Κρινῶν: Διήγημα Γ. Τσκοπούλου. — Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Νεοελληνικοῦ Θεάτρου: Ν. Ι. Λάσκου. — Εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Ἰσαβέλλας Θεοτόκη: Μαριέττας Μινώτου. — Ἡ Ἐκατονταετηρὶς τοῦ θανάτου τοῦ Οὐγὸν Φωσκόλου: Σπ. Δὲ Βιάζης. — Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἀγίου Ὄρους: Διημ. Α. Ζωγράφου. — Ὁ Λόγδος Ἐλγιν καὶ ὁ Παρθενών: Ρενὲ Πινώ. — Ἐνα λιμάνι: Ποίημα Λάμπρου Πορφύρα. — Στοιχὸς δρόμουσ ἰγμένα: Ἀσὸς Ἀσώστου. — Ἀπὸ τὴν Καλλιτεχνικὴν Κίνησιν. — Τὸ θαῦμα τοῦ ἱεροῦ Βορονόφ. — Βιβλία καὶ περιοδικά.

Πᾶσα ἀποστολὴ ἀποβλέπουσα τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» (χειρόγραφα, περιοδικά, βιβλία, ἐπιστολαί, συνδρομαὶ κ. λ. π.) πρέπει νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διευθύντριαν:

Δ^ο ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἑλλην. Ἐπιθεωρήσεως» ἀναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ ἐσωτερικόν	Δο.	50
Ἐκδοαὶς ἐκλεκτῆ	»	75
Διὰ τὰ Δημόσια Γραφεῖα	»	100
Διὰ τὴν Εὐρώπην, Αἴγυπτον καὶ Κύπρον	Σελ.	15
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν	Δολ.	4

Αἱ Συνδρομαὶ προπληρωτέαι.—Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός.

ΠΡΟΤΙΜΗΣΑΤΕ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ
ΑΙΟΛΟΥ 122

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 228

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΩΝ ΚΡΙΝΩΝ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ

Μία δροσερά πνοή ανοιξιάτικου ανέμου ὄρμησε ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο. Τὰ λευκὰ παραπετάσματα ἐξηφανίσθησαν καὶ τρεῖς μεγάλοι ἄσπροι κρίνοι ἐρρίγησαν ἠδονικὰ μέσα εἰς τὸ διαφανὲς βάζο.

— Ρίτα, θὰ κρυώσης, παιδί μου. Κλείσε τὸ παράθυρο!

— ὦ, μητέρα, διαρκῶς φοβάσαι! Ἐκρύωσα ποτέ μου γιὰ νὰ κρυώσω καὶ τώρα; Πῶς κάνεις! Σὺν νὰ εἶναι Γιενάρης τοῦλάχιστον! . . .

— Ἐγὼ πηγαίνω μέσα. . . Γιενάρης βέβαια δὲν εἶναι. Ἄλλὰ τὴν ἀνοιξὴ τὴν φοβοῦμαι. . .

Καὶ ἡ ἀρχόντισσα μὲ τ' ἀσημένια μαλλιά, μὲ τὸ ἄρτιο γεροντικὸ σῶμα καὶ τὸ νεανικὸ πρόσωπο— ὠμορφιά γιὰ τὴν ὁποῖαν μιλοῦσε πολλὰ χρόνια ἄλλοτε ἡ Ἀθήνα— ἐπέρασε ἀργά-ἀργά στὸ ἄλλο δωμάτιον.

Ἄναψα ἓνα τσιγάρο κ' ἐπροχώρησα πρὸς τὸ παράθυρο. Ἐνας μικρὸς κήπος καλὰ περιποιημένος, ἐστὲνε ἀπάνω τ' ἀρώματα τῶν ἄσπρων κρίνων του. Ἐνα αἰγόκλημα ἐσκαρφάλωνε στὸν τοῖχο, ἀγκάλιαζε τὸ μικρὸ μπαλκονάκι, ὕψωνε τὰ μικρὰ στενὰ λουλούδια του εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ παραθύρου. Ἐνα κυκαρίσι—ψηλό, βαθὺ πράσινο θαυμαστικό, στὴν πολύχρωμη σελίδα τοῦ κήπου—ἐσάλευε ἐλαφρὰ τὴν κορυφὴ του στὸν ἀνοιξιάτικον ἄνεμο.

Ἄκουμπισμένος στὸ παράθυρο, αἰσθανόμουν νὰ περνοῦν μέσα μου ἡ δυνατὲς μυρωδιὲς τῶν λουλουδιῶν, τὸ ἄρωμα τῆς γῆς τῆς νοτισμένης ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἀνοιξιάτικη βροχή, ἡ πνοὴ τῶν μυστικῶν χυμῶν ἀπὸ τῆς φλέβες τῶν φυτῶν. Ἡ Ρίτα βυθισμένη στὴ μεγάλη πολτρώνα ἔχωνε τὰ λεπτὰ μακρὰ καὶ φιλιτισμένα δάχτυλα μέσα στὰ μαλλιά της, ὠραῖα ἀπαλὰ μαῦρα μαλλιά, μὲ μίαν ἀσημένια τοῦφρα ἀπάνω ἀπὸ τὸν δεξιὸ κρόταφο.

— Τί σκέπτεσαι;
— Τίποτα. Ἄπολύτως τίποτα.
— Κι' ὅμως δὲν μιλάς.

— Αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς σκέπτομαι. Δὲν ξέρω. . . Κάτι θέλω ἀπόψε. . . Μὰ τί; Ἀδύνατον νὰ τὸ ξεκαθαρίσω κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος. . .

— Τότε σημαίνει πὼς σοῦ λείπουν πολλὰ πράγματα.

— Πολλὰ ἢ λίγα δὲν ἔχει καμμιά σημασία. Πρέπει τάχα τὸ κενὸν νὰ εἶναι χάος γιὰ νὰ τὸ αἰσθανθῆς; . . . Κάτι μοῦ λείπει, ἀλήθεια. . . Μὰ τί;

— Πόσων χρόνων εἶσαι;

— Ἄστειεύεσαι, Ρίτα; Νὰ ρωτοῦν ἄλλοι, καλὰ. Μὰ νὰ ρωτᾶς καὶ σύ; . . . Μὲ ξέρεις ἀπὸ παιδί.

— Μὲ τὰ ναυτικά. . .

— Ἦμουν βέβαια μεγαλύτερός σου. Δέκα χρόνια σωστὰ σ' ἐπερνοῦσα.

— Πέντε μονάχα.

— Ἴσως! Ἐγὼ ἐφοροῦσα ναυτικά. Ἐσύ—νομίζω πὼς σὲ βλέπω—μαῦρα μαλλιάκια μ' ἓνα κόκκινο φιάγκο, ματάκια σὰν δυὸ καμμένα κάρβουνα, φορεματάκια ὡς τὸ γόνατο, ποδαράκια γυμνά. . . Καὶ εἶμαστε γειτονόπουλα. Πλαί-πλαί τὰ σπίτια μας. Θυμάσαι τὰ σπίτια μας, ἐκεῖ πρὸς τὰ Πατήσια; Τότε ἦταν ἐξοχὴ ἐκεῖ. Ἐπέρασες καμμιά φορὰ νὰ ἴδῃς τί ἐγινε τώρα γύρω;

— Ναί, μιά πυκνὴ γειτονιά, μὲ μεγάλα πρόστυχα σπίτια δλόγυρα. Στὴ θέση τοῦ κήπου ποῦ εἶχαμε τὸ κίосκι μὲ τὸν κίσσο—θυμάσαι;—τώρα εἶναι γκαράζ γι' αὐτοκίνητα.

— Ὁ αἰὼν τῆς μπενζίνας, Ρίτα μου.

— Ἄπερ' σίσα νὰ μὴν ξαναπεράσω ἀπὸ κεῖ. Θὰ τὸ πιστέψης λοιπόν; Μοῦ φάνηκε πὼς τὸ παλιὸ μας σπίτι μ' ἐκύτταζε μὲ παράπονο. . . Τί ὠραῖα χρόνια ἐπέρασαν ἐκεῖ μέσα! Εἶδα καὶ τὴν μικρὴ πόρτα ποῦ ἐθγαίνες ἐσύ γιὰ νὰ μᾶς μαζέψης ὅλα τὰ γύρω παιδιὰ νὰ παίξωμε. Καὶ μοῦ φάνηκε πὼς σ' ἔβλεπα πάλι, ἓνα ὠραῖο ξανθὸ παιδάκι, μὲ γαλανὰ μάτια, μὲ τὴν ἄσπρη σου τραχηλιά καὶ τὸν ἄσπρο μεταξωτὸ λαιμοδέτη, δεμένο σ' ἓναν πλατὺ φιάγκο.

'Ανιστόναζε βαθεία, εστηκώθη και ήλθε κοντά μου στο παράθυρο. Εχάιδεψε ελαφρά το αιγόκλημα, έπειτα έμυρισε βαθεία το χέρι της και ξαναγύρισε κ' έχώθηκε στην μεγάλη πλατεία πολτρόνα.

— 'Έχεις δικαιο... 'Απόψε είναι παράξενη βραδυά... Δώσε μου ένα τσιγάρο.

— 'Α, καπνίζεις; 'Επήρες την άδεια;

— 'Ω, στην ηλικία μου δεν την παίρνει κανείς; την δίνει στον έαυτό του... Κάθε ηλικία έχει και τα καλά της. 'Ο άνθρωπος όμως είναι άχαριστος.

'Αναφα το σπύρτο και έσκυφα να της προσφέρει τή φωτιά. Καθώς άναβε μ' εκύτταξε με τα μεγάλα μάτια της, μαύρα και γυαλιστερά, σαν από άχαι. 'Εκάθητα άπέναντί της. Με το κεφάλι ριγμένο προς τή ράχη του καθίσματος έτίναζε τον καπνό του τσιγάρου προς τα ύψη. Μέσα από την άσπρη μεταξωτή σεμιζέττα έπρόδωσαν μαστές και λεπτές οί γραμμές ώραιου πλαστικού κορμού. Κάτω από την μαύρη φούστα έφαινώταν λεπτό το πόδι μέσα σε μεταξωτή κάλτσα.

— Τί παράξενο!

— Είμαστε ίσως τα μόνα παιδιά που άνατραφήκαμε σχεδόν μαζί, που έπεράσαμε μαζί την νεανική ηλικία, και όμως δεν άγαπηθήκαμε.

— 'Αλήθεια! Δεν τό είχα σκεφθή! Πώς τό θυμήθηκες τώρα;

— Ξέρω κ' εγώ; Και όμως δεν είμαστε από πέτρα, ούτ' εγώ ούτ' έσύ.

— 'Ω, κάθε άλλο. 'Εσύ μάλιστα... 'Ολες μου ή φιλενάδες ξετρελλαμένες μαζί σου... 'Η Στέλλα πρό πάντων. 'Την βλέπεις καμμιά φορά;

— 'Αγελάς τού Φαραά.

— 'Επάχυνε;

— 'Η μισές άγελάδες τού Φαραά ήτανε ισχνές. Πεταί και κόκκαλο...

— Και ή 'Αννα;... Θυμάσαι που σ' έπαρίμενε στο κυράθυρο;... Κ' έκαμε ένα γάμο φρικτό τό κακόμοιρο τό κορίτσι... Αύτή, τόσο ρωμαντική να πάρη έναν έμπορο μπακαλιάρων!... 'Ανορθογραφία!...

— Δεν ήτανε ή πρώτη της. Μού έγραφε πως με άγαπή περιποθώς τό πέ άλφα γιώτα.

— Και ή Νέλλη και ή Φανή... Αύτες που ξέρω εγώ. Πόσες άλλες άρά γε...

— Πολλές.

— 'Ωμορφες όλες;

— Μού άρρασαν.

— Δεν έχω κεποίθηση στην κλαιισθησία σου. 'Εσείς οί άνδρες...

— 'Αμοιβαία ή έλλειψις έμπιστοσύνης... Και σεΐς ή γυναίκες!... 'Ο Τόνης παραδείγματος χάριν. 'Ο πρώτος σου έρως. Θύμα σαχλαμάρας. Και όμως είχε κατορθώσει να έρωτευθή, και—τό σπουδαιότερον—είχε κατορθώσει να τον έρωτευθή.

— Σαχλός με δύο κατορθώματα. Δεν βρίσκεις πως αυτό δεν συμβιβάζεται με τον τίτλο που τού δίνεις;

— 'Ο έρως είναι ο κίονιος συμβιβασμός. 'Επειτα ο Λεωνίδας. Τα γραμματάκια που σου στέλνε τού τσιγάρου εγώ.

— Δεν σε συγχάιρω. Δεν ήτανε περίφημα.

— Δεν με ένέπνεες, τσιγάρα ξεκαρδα. 'Αν σου γράψω για λογαριασμό μου...

— Και γιατί δεν μου γράφεις;

— Ξέρω κ' εγώ. Δεν μου έπέρασε ποτέ από τό νού.

Είσαι πολύ παράξενη.

'Εμεσολάθησε πάλι μιá μακρά σιωπή. 'Εστηκώθηκα κ' έκαμα ένα γύρο στο δωμάτιον. Τό φώς της ημέρας είχε ελαττωθή κάπως. 'Από τον κήπο άνέβαιναν πιο δυνατές ή μυρωδιές. Τό αιγόκλημα έστειλε μέσα πυκνότερο τό διαπεραστικό και μεθυστικό του άρωμα. 'Εσκυφα σ' έναν καθρέφτη τοποθετημένο σ' ένα μικρό τραπεζάκι. Στο ήμίφως έξεχώριζαν καθαρά τα άσπρα μαλλιά των κροτάφων μου.

— Και επί τέλους να μην άγαπηθούμε όταν είμαστε παιδιά έξηγεΐται; κάπως. Είχαμε άποκτήσει κάποιον οικειότητα. 'Αλλά έμεγαλώσαμε χωρίς να χωρισθούμε, σιγά-σιγά έγινες κοπέλλα, αληθινά ώραία! 'Όταν έδγαίναμε μαζί έξω, οί διαβάτες σ' έτρωγαν με τα μάτια. Αυτό δεν μου έκανε καμμιά έντύπωση.

— Τό ίδιο και σε μένα. Γιατί και σύ ήσουν ένας ώραιός νέος. 'Η φιλενάδες μου μού τό έβελαν ως θρον. 'Α'ρχώμαστε, αλλά να πάρης και τον 'Αλέξη μαζί». Και μεγάλοι είχαμε καταντήσε άχαριστοι όπως και μικροί. 'Α, αυτό τό αιγόκλημα μ' εζάλισε.

— Δεν είναι τό αιγόκλημα. Είναι οί κρίνοι. Είναι ή ώρα που κάνουν τούς γάμους των.

— Πώς τό ξέρεις; 'Ελαβες πρόσκληση;

— 'Όχι, τό αισθάνομαι. Μία λεπτή κίτρινη σκόνη, που δεν κατορθώνει να την συλλάβη τού άνθρωπου τό μάτι, φεύγει από τον ένα κρίνο και πηγαίνει στον άλλο. Αυτό ένζει ο έρωσ των και ο γάμος των. 'Αλήθεια, ξέρεις πως έμαθα τον δικό σου γάμο;

— Πού να ξέρω; Τό μόνο που θυμάμαι είναι οτι δεν ήσουν έδω.

— 'Όχι. 'Ημουν μακρυνά, πολύ μακρυνά! 'Εσπούδαξα. 'Ετα βράδυ λοιπόν που είχαμε γλέντι γερό σ' ένα νυκτερινό κέντρο...

— 'Εσπούδαζες στα νυκτερινά κέντρα;

— Κ' εκεί. Παντού πρέπει να σπουδάξη κανείς. Πάντα δοκιμάζετε, έπεν ο 'Απόστιλος Παύλος.

— Τό είπε σε σάς τούς άντρες.

— Στίς γυναίκες δεν ήταν ανάγκη να τό πη. Αύτες πάντα δοκιμάζουν. 'Έχεις δικηο, είναι πολύ δυνατή ή μυρωδιά. Αισθάνομαι; ζάλη σαν να ήπια δυνατό κρασί. Σ' ένα κέντρο νυκτερινό λοιπόν: 'Ατσιγγανοί μουσικοί με κόκκινο φράκο, κυρίες με τις πλάτες γυμένες, κύριοι με άσπρους λαιμοδέτες... 'Εμείς είμαστε λίγοι φίλοι και τό είχαμε ρίξει στο γλέντι.

— Με γυναίκες;

— 'Όχι βέβαια με καρδιναλίους.

— 'Ωμορφες;

— 'Όταν κληρώνει κανείς τό μπουκάλι τό κρασί εκάτο φράγκα έχει την αξίωση εκείνη που τό πίνει να είναι τούλάχιστον ώμορφη.

— Γιατί τούλάχιστον; 'Επρεπε να είναι και τίποτε άλλο;

— Βέβαια: Χαριτωμένη, έξυπνη και τό τοιαύτα. 'Αλλά τότε ή αξίωσις είναι υπερβολική. Της φτάνει λοιπόν να είναι τούλάχιστον ώμορφη.

— Παρακάτω!

— Τί ελέγχαμε; 'Α, ναί! 'Απάνω λοιπόν στο γλέντι ένας από τούς φίλους που δεν είχε κέφι εκείνο τό βράδυ κ' εδιάβαζε μιá εφημερίδα που είχε λάβει από τας 'Αθήνας, μού λέει: «'Αλέξη, κύτταξ, έδω. 'Η Ρίτα, ή παληά σου φίλη, εκείνη ή γειτονοπούλα σου, παντρεύτηκε».

— Τί έντύπωση σου έκαμε ή είδησις;

— Καμμιά. Φαντάσου οτι δεν έρώτησα καν ποιόν πήρες. Την άλλη μέρα εδιάβασα κ' εγώ τις εφημερίδες και ταυτοχρόνως ελάβαινα και τό γράμμα της μητέρας μου, ή οποία μαζί με διάφορα άλλα κοινωνικά μού άνήγγειλε και αυτό. Κοιμήθηκες;

— 'Όχι, κλείνω τα μάτια μου γιατί αισθάνομαι; ζάλη. 'Ωρισμένως είμαι μεθυσμένη.

— Στον γάμο των κρίνων κανείς δεν μένει άμέθυστος... Πάρε ένα τσιγάρο άκόμη. Είναι αναληπτικόν. Θά σε ξεζαλίση.

Της προσέφερε άκόμη ένα τσιγάρο. Καθώς περιέφερε τό χέρι της στην σιγαροθήκη για να τό πάρη, τα δάκτυλά της με άγγιζαν ελαφρά. Αισθάνθηκα ένα ρίγος. 'Αναφα ένα σπύρτο και της τό έφερα κοντά στα χείλη που σφιγμένα έκρατούσαν τό τσιγάρο. Και καθώς έσκυφα αισθάνθηκα ένα άλλο άρωμα, άρωμα ώραιας και περιποιημένης ανθρωπίνης σαρκός, μεθυστικώτερο από τό αιγόκλημα και από τούς κρίνους. 'Όταν άνεσήκωσα πάλι τό κεφάλι μου έπεσε τό μάτι μου στον καθρέφτη. 'Η σκιές έσυγχίζοντο τώρα και τα αντικείμενα δεν έφαινότο καθαρά. Και μόνον ξεχώριζαν μέσα στο ήμίφως άσπρα άσημένια τα μαλλιά των κροτάφων μου.

— 'Έχεις δικηο όμως. Είναι παράξενο. 'Αγαπήσαμε και οί δύο—λίγο, πολύ, άδιάφορο—πολλές φορές, άλλους γύρω μας. Και μόνο μεταξύ μας δεν έγεννήθηκε ποτέ κανένα αισθημα.

— Και υπάρχει και κάτι άνόμα πιο παράξενο, Ρίτα!

— 'Όχι; δά!

— Μάλιστα. 'Εμείς δεν άγαπηθήκαμε. 'Αλλά και οί γονείς μας δεν έκαμαν ποτέ κανένα σχέδιο για μās...

— 'Έχεις δικηο. Δεν τό είχα σκεφθή.

— 'Η μητέρες μας ήτανε φιλενάδες πρό τού γάμου των. 'Ο πατέρας μου και ο πατέρας σου δεν ήτανε τόνσον φίλοι. 'Αλλά επί τέλους δεν ήτανε και έχθροί, όπως ο Μοντέκας και ο Καπουλέττος τού Σαίξπηρ.

— 'Ισως γι' αυτό δεν άγαπηθήκαμε.

— 'Ασφαλώς γι' αυτό. 'Αλλά ή μητέρες μας μπορού-

σαν, φυσικόν ήτανε, να κάμουν ένα τέτοιο σχέδιο. Εξάσσε της ίδιας άπάνω-κάτω ηλικίας, της ίδιας κοινωνικής θέσεως, της ίδιας γειτονιάς, ώραία παιδιά και οί δύο.

— 'Εξακολούθησε.

— Μία στιγμή. 'Εξαλίθηκα... Τί ιδέα κι' αύτή!...

— Ποιά;

— 'Επειδή οί κρίνοι έχουν τούς γάμους των απόψε να χάνουν τα λόγια των οί άνθρωποι!

Και πραγματικώς αισθανόμουν οτι χάνω τα λόγια μου. 'Ερριξα τό κεφάλι μου πίσω στο στήριγμα της καρέκλας και εκλεισα τα μάτια μου.

— 'Εκεί στο πλάι σου είναι τό κρασί. Θά σου κάμη καλό. Μην περιμένεις να σε περιποιηθώ.

'Εγέμισα ένα ψηλό και στενό βενιτσιάνικο ποτήρι με μισοσβυσμένα χρυσά στολίσματα και τό εκατάπια σαν διψασμένος. Τό στυφό δυνατό κρασί μού έτίναξε τή νάρκη από πάνω μου και μού ετέντωσε τα βλέφαρα.

— 'Α, καλή ήτανε ή έμπνευσις σου. Αισθάνομαι πως είμαι καλλίτερα. Θυμάσαι τό κρασί σου. Θέλεις ένα κατηράκι;

— Δώσε μου.

'Εγέμισα τό ποτήρι και της τό προσέφερα. Με κλειστά τα μάτια έπιασα τό χέρι της στο κενόν σαν ένας τυφλός που δεν ξέρει που είναι τό αντικείμενον που ζητά. Και άντί να πιάση τό ποτήρι έπιασε τό χέρι μου. Αισθάνθηκα ένα ρίγος. 'Ισως κ' εκείνη, γιατί έπράβηξε άποτόμως τό χέρι της. 'Εχρηιάσθησαν μερικά λεπτά της ώρας για να συνέλθωμε και οί δύο.

— Αύτή τή στιγμή συλλογίζομαι οτι είναι και κάτι άλλο παράξενο. Πολύ παράξενο. 'Ισως τό πιο παράξενο απ' όλα.

— Τα βλέπεις, Ρίτα; Τώρα τα παράξενα τα βρίσκεις έσύ.

— Είναι τόσα πολλά! 'Εγύρισε πίσω από την Ευρώπη. Είχες κάμη δέκα—δώδεκα χρόνια. 'Ησουν τώρα ένας άντρας ώρμος πιά, σοβαρός. Είχες σπουδάσει, είχες κάμη έντύπωση ως επιστήμων. 'Ησουν ειδικός οί κάποια επιστήμη που δεν κατώρθωσα ποτέ μου να καταλάβω τί είναι...

— Ούτε είναι ανάγκη να βασανίζης τό μυαλό σου.

— 'Εκαμες άνακωνιώσεις, έβγαλες βιβλία, έγινες διπλωμάτης, έλαβες μέρος σε συνέδρια, έτηλεγράφησαν έδω οτι εκαμες μεγάλες έπιτυχίες, έγραψαν για σενα ή εφημερίδες. Είχες όλα τα προσόντα ν' άρέσης σε μιá γυναίκα. Και άρρασε σε πολλές. Ναί, ναί, άφησε τις μετροφορσύνες! 'Η κακές γλώσσες έδούλεψαν καλά. — Φρίκη, τί συντηρία αύτες ή κακές γλώσσες... Δεν άκούσθηκε να κάμουν καμμιά άπεργία!

— Σε άγάπησαν λοιπόν πολλές... Πού εύρισκας τον καιρό να εργάζεσαι και να έρωτεύεσαι; Γιατί και σύ ήσουν έρωτευμένος... τούλάχιστον μιá που ξέρω εγώ...

— Πές τό χωριό της αν θέλης. 'Όχι τό όνομα.

— Ούτε τό ένα, ούτε τό άλλο. Τό ξέρεις και τό ξέ-

ρω. Μόνον ἐγὼ πάλι ἔμεινα ἀδιάφορος... Δὲν εἶναι παρὰ ξένο;

— Πολύ. Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχει κατὰ ἀκόμα περισσότερο παράξενο.

— Ὅχι δά!

— Βέβαια. Ἦρθα καὶ σὲ ἦρα ζωτοχήρα. Μία νέα καὶ ὠραία ζωτοχήρα, ἀπογοητευμένη ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, ἀηδιασμένη, ἔτοιμη ν' ἀνοίξη τὴν καρδιά της, ν' ἀφήσῃ νὰ ξεχυθῇ ὅλο τὸ ἄρωμα ποὺ δὲν ἐχρησιμοποίηθηκε. Τὰ ἴδια μάτια, σὰν γυαλιστερός ἀγάτης, ἀλλὰ μὲ μιά ἔκφρασι παραπονιάρικη. Τὸ ἴδιο θελτικὸ ὕφος ἀλλὰ μὲ μιά σοβαρότητα ποὺ προκαλεῖ. Ἡ ἰδέα νεανικῶν πόθων ποὺ δὲν ἰκανοποιήθηκαν. Γωντοχήρα! Τὸ ἰδεώδες ὄλων τῶν ἀνδρῶν ποὺ ἀγαποῦν, ποὺ νοιώθουν, ποὺ ἐπιθυμοῦν τὴν γυναικίκα. Καὶ ὅμως...

— Καὶ ὅμως;...

— Οὔτε μία σπιθα... οὔτε ἓνας πόθος—ἀς τὸ ποῦμε καθαρά—πονηρός. Καὶ ἀπὸ τότε χρόνος—κάμποσα χρόνια—τόσο κοντὰ ὁ ἓνας στὸν ἄλλο, τόσο συγχὰ μαζύ, τόσες πολλὰς φορὰς μόνοι... σὰν ἀπόψε... οἱ δύο μας, μέσῃ σ' ἓνα σαλονάκι. Πνιγμένο ἀπὸ τὶς μυρωδιὰς τῆς ἀ-

νοίξεως, ἐνῶ ἀρχίζει πιά νὰ σκοτεινιάζῃ...

— Ὅχι... ἔτσι σὰν ἀπόψε, ποτέ.

— Ἐχεις δίκιο... Ἀπόψε εἶναι ἀλλοιώτικα... Δὲν ξέρω... Ἄ, αὐτοὶ οἱ κρῖνοι εἶναι ἀνυπόφοροι... Δὲν καταλαβαίνω πῶς μπορεῖτε νὰ ζῆτε ἐδῶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀτμοσφαῖρα ποὺ μεθᾶ... Γιατί πιάνεις τὸ χέρι σου; Ἐχεις πυρετό...

— Δὲν ξέρω... Καταλαβαίνεις ἐσὺ ἀπ' αὐτὰ;

Καὶ μοῦ ἐπρότεινε τὸ χέρι της. Ἐσκυψα ἀπάνω της. Μὲ τὸ κεφάλι ριγμένο πρὸς τὰ πίσω, μὲ τὰ μάτια κλειστά, μὲ τὰ χεῖλη μισανοιγμένα ἐφαινώταν πῶς κοιμᾶται. Ἐσκυψα ἀκόμη περισσότερο. Ποτέ, ποτέ δὲν ἦταν τόσο ὠραία. Καὶ ἐκόλλησα τὰ χεῖλη μου ποὺ ἔκαιγαν στὰ χεῖλη της ποὺ ἐψήνοντο. Ἐσήκωσε ἀργὰ-ἀργὰ τὰ χεῖρια της καὶ τὰ ἔπλεξε γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ μου. Στὸν καθρέφτη τ' ἄσπρα μαλλιά τῶν κροτάφων μου ἀνακατώνοντο μὲ τὴν ἄσπρη τούφα τοῦ μετώπου της.

Ἐξω, στὸ περιβόλι, οἱ ἄσπροι κρῖνοι ἐώρταζαν τοὺς γάμους των.

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τούτου ἕνεκα καὶ μετὰ δυσκολίας πολλῆς ἀνελάμβανον οἱ ἠθοποιοὶ νὰ ὑποδύωνται: Τούρκους, διότι: ἐκτὸς τῆς συμφωρᾶς ἦτις τοὺς ἀνέμενε πάντοτε, (1) ἦσαν καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ μετριάζωσι καὶ τὴν ὑποκριτικὴν των τέχνην, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὑπῆρχε τοιαύτη τις καὶ νὰ παρουσιάσωσι πάντοτε τὸν Τούρκον δειλόν, ὀμιλοῦντα ἄνευ τῆς ἀρεσκείας τότε σταμφώδους ἀπαγγελίας, ἄνευ τῶν τραγικῶν ἐκείνων χειρονομιῶν, ὧν κατὰ τὴν ἐποικίαν οἱ Ἕλληνας ἦρωες, τέλος ἄνευ ζωῆς, ἀψυχον, νερόδραστον.

Συνέβαινε πολλάκις μάλιστα νὰ δίδεται στιγμιαίως εἰς τὸ δρᾶμα ἄλλη λύσις παρὰ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἤθελεν ὁ συγγραφεὺς, καὶ τοῦτο κατ' ἀπαίτησιν τοῦ κοινῶν τὸ ὁποῖον δὲν ἤδυνατο κατ' οὐδένα λόγον ν' ἀνεχθῇ τὴν τυραννίαν θριαμβεύουσας ἔστω καὶ ἐπὶ σκηνῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπεδοκίμαζον καὶ αἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς, ἀνε-

1. Κατὰ παρόμοιον συνέβαινε κατὰ τὸν Μεσαίωνα μὲ τὸν ρόλον τοῦ Ἰούδα ἐν τοῖς Μυστηρίοις, ὃν μετὰ δυσκολίας πολλῆς ἀνεδίχοντο ὅ τότε ἠθοποιοὶ «car ce personnage couvait de réels dangers etc.» Royer, Histoire de théâtre Universel, Τομ. Α. σελ. 226.

λιπῶς γράφουσαι: μετὰ τὴν διάπραξιν τοιοῦτου τινος πραξικοπήματος: «Πόσῃ ἰσχύϊ εἶχον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς αἱ γενναῖαι καὶ πατριωτικαὶ πράξεις». (2)

Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ καταλαμβάνουσα τὸ ἀκροατήριον

2. Μεταγενεστέρως ὑπὸ τῆς πατριωτικῆς αὐτῆς ὑπερευαισθησίας τοῦ ἀκροατηρίου κατελήφθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἠθοποιοί. Παριστανομένου ποτὲ τοῦ τοῦ δράματος «Ἡ σφαγὴ τῆς Χίου», οἱ ὑποκρινόμενοι τοὺς σφαζομένους Ἕλληνας, ἐνῶ πρὸς στιγμὴν ἔπεσαν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν Τούρκων, μὴ ἀνεχόμενοι τοιοῦτον ἐξευτελιστικὸν θάνατον, ἐξωντάνευσαν αἰφνης καὶ ἀνασπᾶσαντες τὰς μάχαιρας των κατεδίωξαν τοὺς ὑποκρινόμενους τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἐτράπησαν εἰς πραγματικὴν φυγὴν ὑπὸ τὰς ἐπιδοκιμασίας καὶ τὰς ζητωκραυγὰς τοῦ ἀκροατηρίου!

Ἄλλοτε πάλιν ἐν Ἀθήναις γνωστός τις Ἀράτης, τοῦ ὁποῖου τὸ πραγματικὸν ἐπάγγελμα ἦτο τὸ τοῦ ἑλληνορράπτου, ἐλάμβανε συχνὰ μέρος εἰς τὰς ἑλληνικὰς παραστάσεις, ὁσάκις αὐταὶ εἶχον ἀνάγκην προσώπου... τοῦ χρώματος του! Εἰς μίαν τοιαύτην, καθ' ἣν εἶδικο τὸ Μάρκος Μπότσαρης, ὁ Ἀράτης ὑπεδύθη τὸν δορυφόρον τοῦ Πασσᾶ ὅτε δὲ οὗτος τὸν διέταξε ν' ἀποκεφαλίσῃ χριστιανόν τινα, ὁ Ἀράτης, μὴ ἀνεχθεὶς τοιαύτην βάρβαρον δια-

ἀποστροφή πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς Τούρκους ὥστε, κατὰ τὰς δηλώσεις αὐτόπτου μάρτυρος, παριστανομένου ἐσπέραν τινὰ τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, εἰς τῶν θεατῶν ἐξαγαγῶν τεραστίαν κουμπούραν ἐπυροβόλησε τὸν ὑποκρινόμενον τὸν Πασσᾶ τῆς Σκόδρας, ὃν ἀφεύκτως θὰ ἐρόνευεν ἂν κατὰ μοιραίαν σύμπτωσιν δὲν ἔκλυτε τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ἐγειρῇ τὸ σαρίκι του, ὅπερ, λεμονόκουπά τις παρ' ἄλλου ὑπερευαισθήτου ἐξεσφενδονισθεῖσα καὶ ὀλίγη μόνον δευτερόλεπτα προηγηθεῖσα τῆς σφαίρας τοῦ εἶχεν ἀρπάσει τῆς κεφαλῆς! (3)

ταγὴν ἐναντίον χριστιανοῦ, ἀρπάζει τὸν Πασσᾶ ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ λέγει:

— Αἱ! ἐντῶ εἶναι ρωμαῖκο, ντὲν ἔμπορεῖ τὸ ἀφεντιά σου νὺ κόβης κεφάλια!

Ἦς ἦτο ἐπόμενον, ἡ τραγωδία μετεβλήθη εἰς κωμῆδιαν, ὃ δὲ Ἀράτης κακῶς ἐξεδιώχθη τοῦ θεάτρου.

3. Τὸ ἀνέκδοτον αὐτὸ ὁσάκις τὸ διηγήθη πρὸς φίλους μου ἐκρίνετο ὡς ἀποκῆμα τῆς φαντασίας μου, τοῦτου ἕνεκα ἠναγκάστην νὰ γράψω ἄλλοτε περὶ τῆς ὑπερευαισθησίας τῶν θεατῶν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐν τῇ «Ἐστία». Μεταξὺ ἄλλων, ἀνέφερα τότε καὶ τὸ ἐξῆς ἐκ Θεσσαλονίκης τηλεγράφημα πρὸς τὴν «Μικρὰν Ἐφημερίδα» τῶν Παρισίων τῆς 10 Φεβρουαρίου 1904:

«Θεσσαλονίκη, 9 Φεβρουαρίου

»Ἡ ἐπὶ τὸ δέον μεγάλη συγκίνησις ἐνὸς θεατοῦ ὀλίγου δεινὸν χθὲς τὸ ἐσπέρας νὰ προξενήσῃ καταστροφὴν ἐν τῷ Eden-Theatre.

Ἐδίδετο ἀπὸ σκηνῆς δρᾶμα τι ἐν ᾧ ἡ συγγραφεὺς ἀπεικόνιζε τὰ ἀλβανικὰ ἦθη.

Ἡ κόρη ἐνὸς δημογέροντος ἀτιμάζεται παρὰ τινος, ὃ δὲ πατὴρ αὐτῆς κατὰ τὰ ἐπακρατοῦντα ἐν Ἀλβανίᾳ ἔθιμα ὀρκίζεται νὰ ἐκπλύνῃ τὴν ὕδριν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὕδριστοῦ, καθόσον ἡ ἐκδίκησις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπαβάλλεται.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ πατὴρ εἶνε ὑπερῆγρος, ἐπαφορτίζει ἓνα τῶν φίλων του, νὰ ἀνεύρῃ καὶ φονεύσῃ τὸν ἐνοχον.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἐκδικητὴς εὐρίσκει τὸν ὕδριστήν καὶ ἰσὺ τὴν μάχαιραν νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀναγνωρίζει ἐν αὐτῷ τὸν υἱὸν του καὶ ἡ χεὶρ του παραλύει.

Ἦν στιγμὴν αὐτὴν εἰς νεαρὸς Ἀλβανός, καθήμενος ἐν τινὶ θεωρῆφ πρώτης σειρᾶς, ἐγείρεται καὶ κραυγάζει πρὸς τὸν ἠθοποιόν:

— Τί περιμένεις μοιρέ; Πρέπει νὰ ἐκτελέσῃς τὴν μέσσα!

Οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἠθοποιοὶ τὰ χάνουν καὶ μένουσιν ἀναυδοί, ἀλλ' ὁ νεαρὸς Ἀλβανὸς μανιώδης, σῦρει τὸ πολύκροτόν του καὶ πυροβολεῖ δις κατὰ τοῦ ὑποκρινόμενου τὸν ὕδριστήν τῆς τιμῆς τοῦ Ἀλβανοῦ, ἀλλ' εὐτυχῶς ἄνευ ἀποτελέσματος.

Τὸ θέατρον ἐννοεῖται, ὅτι ἀνεστατώθη, ἡ παρῴστιας διεκόπη καὶ ὁ πυροβολήσας συνελήφθη ἀμέσως, ὀδηγούμενος δὲ εἰς τὰς φυλακάς, δὲν ἔπαισε νὰ κραυγάζῃ καθ' ὁδόν:

— Ὁ δειλός! Ἐφοβήθηκα νὰ πάρῃ τὴν μέσσα!

Ἦν ἐπομένῃ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄρθρου μου ὁ κ. Χρηστοδουσίλης ἔστειλε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐστίας» τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Σχετικῶς πρὸς ὅσα ἔγραψα χθὲς εἰς τὴν «Ἐστία» ὁ κ.

Ἐτερος ἠθοποιός, Τούρκον Πασσᾶν ὑποκρινόμενος καὶ αὐτός, ἐγένετο πραγματικὸν θύμα τῆς μανίας τοῦ ἀκροατηρίου, οὔτινος τὴν ὑπερευαισθησίαν ἐξῆψεν ὁ ὑποκρινόμενος τὸν Ἕλληνα ἦρωα συνάδελφός του. Εἰς σκηνὴν τινὰ ἠρωϊκοῦ τινος δράματος, καθ' ἣν ὁ ὑποκρινόμενος τὸν Πασσᾶν συλλαμβάνεται παρὰ τοῦ Ἕλληνος ἀπὸ τοῦ τραχήλου, τὸ ἀκροατήριον ἀπήτησε νὰ δαρῇ ὁ ἄπιστος πρὸς τιμωρίαν τῶν πρὶν καυχησιολογιῶν του, αἰτινες ἐν τούτοις κάθε ἄλλο ἦσαν παρὰ τοιαῦται, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον διότι εἶχον ἀπαγγελθῆ, κατὰ τὰ ἐπικρατούντα, μὲ ταπεινωτικὸν ὕφος μᾶλλον οἰκτον ἢ ἀγανάκτησιν δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ. Ἐν τούτοις, ὁ ὑποκρινόμενος τὸν Ἕλληνα, ἀφοῦ ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε, ὑπέικων τέλος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀκροατηρίου, ἤρχισε νὰ δέρῃ τάχα τὸν Τούρκον, ἀλλὰ καθόσον ἐξηκολούθουν αἱ ἀκατάπαυστοι καὶ ἀγριώτεροι γενόμενοι παροτρύνσεις τοῦ πλήθους, ἤρχισε νὰ τὸν δέρῃ πραγματικῶς τῇ βοήθειᾳ καὶ ἄλλων προσδραμόντων Ἑλλήνων εἰς τράπον ὥστε ἐχρειάσθη τὴν ἐπομένῃν ὁ δυστυχὴς ἠθοποιός, ὃ τὸν Τούρκον ὑποκρινόμενος, νὰ ἐπιθέσῃ βεντούζες διὰ νὰ δυνθῇ μόλις μετὰ δέκα ἡμέρας νὰ ἐμφανισθῇ καὶ πάλιν ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἀλλαξοπιστήσας καὶ Ἕλληνα ἦρωα ὑποκρινόμενος!

Πλείστα ἄλλα ἐπεισόδια ὁμοίας φύσεως ἐστόλιζον καθ' ἐκάστην τὰς παραστάσεις τοῦ πρώτου θιάσου τῆς πρωτεύουσας. Ὅστις, καθόσον προέβαινον αἱ ἡμέραι, προσεῖλκε περισσότερους θεατάς, πάντοτε ὅμως εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

Λάσκαρης περὶ εὐαισθησίας θεατῶν ἐν τῷ θεάτρῳ, σὰς ἀναφέρω καὶ τὸ ἐξῆς γεγονός, οὔτινος ἔτυχον αὐτόπτης μάστις: Νομίζω ὅτι ἦτο Ἰούλιος τοῦ 1879. Παριστάνετο εἰς τὸ τότε θέατρον «Ὀλύμπια» ὁ Μάρκος Μπότσαρης παντομίμικῶς.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν θεατῶν εὐρίσκοντο καὶ δύο ἄτομα, ὃν ἀργότερα ἔμαθα τὰ ὀνόματα. Ὁ εἰς ἦτο λοχίας τοῦ Πεζικοῦ καὶ ὀνομάζετο Γεώργιος Πεσλῆς, νῦν ταγματάρχης, ὁ ἕτερος πολίτης ὀνομάζετο Πᾶνος Μανωλίδης, διδάσκαλος καὶ μετὰ ταῦτα ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, ἀποθανὼν πρὸ δεκαετίας, περίπου, ὡς ὑπομνημαρχος.

Καθ' ἣν στιγμὴν συνεπλάκησαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς Τούρκου καὶ Ἕλληνας, καὶ τὸ δρᾶμα εὐρίσκετο ἐν κρίσιμῃ στιγμῇ, ὁ λοχίας κ. Γ. Πεσλῆς, καταληφθεὶς ὑπὸ ἔθνικῆς ὑπερευαισθησίας, ἐξιφούλησε καὶ ἀνήλθεν ἀλαλάζων ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἵνα κτυπήσῃ τοὺς Τούρκους. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη καὶ τὰς φράσεις του:

— «Βαρῆτέ τους μοιρέ, τοὺς γουρουνομύτηδες!»

Ἐδέησε νὰ ἐπέμβουν τινές, ἵνα συνέλθῃ ὁ ἐνθουσιώδης λοχίας ἐκ τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν πραγματικότητα, μεθ' ὃ καὶ ἀπῆλθε τοῦ θεάτρου.

Μεθ' ὑπολήψεως.

Χ. Χρηστοδουσίλης

Εἰς νεωτέραν ἐποχὴν εἰς ἄλλος ἐκ τοῦ ὑπερώου τοῦ θεάτρου Μπούκουρα ἐπυροβόλησε τὸν ὑποκρινόμενον τὸν ραδιοφθγον Μύλλερ ἐν τῷ δρᾶματι «Πίστις, ἐλπίς καὶ ἔλεος».

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΕΝΕΤΙΑΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΗΣ ΙΣΑΒΕΛΛΑΣ ΘΕΟΤΟΚΗ

Μετά περιπλάνησιν μισῆς περίπου ὥρας εἰς τὰ ὄργα καὶ στενὰ σοκάκια τῆς Βενετίας, βγαίνομε τέλος εἰς μικρὰν καὶ ἀπόκεντρον πλατείαν, ὅπου εἰς τὸ μέσον πολλῶν μικροσπιτιῶν δεσπόζει τὸ μέγαρον Ἀλμπρίτση.

Ἡ οἰκογένεια Ἀλμπρίτση εἶναι πολὺ παλαιὰ καὶ ἑνδοξος. Ὅμως κανεὶς ἀπὸ αὐτὴν δὲν μένει τόσον ἀσέστος εἰς τὴν μνήμην τοῦ Βενετσιάνου, ὅσον ἡ Κερκυραία Ἰσαβέλλα Θεοτόκη, ἡ ὁποία, ὡς γνωρίζομεν ὄλοι, ἐνυμφεύθη τὸν Ἀλμπρίτση.

Ὅλοι ὀμιλοῦν δι' αὐτὴν, διὰ τὴν ζωὴν τῆς, διὰ τὰ πλέον γνωστὰ ἐπεισόδια πῶς συνέβησαν εἰς τὸ σαλόνι τῆς. Περιμένομεν λιγάκι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς εἰσόδου—ἓνα δωμάτιον ἀπέραντον—διότι ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐπέστρεψαν αἱ δύο τελευταῖαι ἀπόγονοι τῆς οἰκογενείας Ἀλμπρίτση ἀπὸ πολυήμερον ταξίδι εἰς τὴν Ἑλβετίαν, ὅπου εἶχαν περάσει ἐκεῖ Ἀνοιξὶν καὶ καλοκαίρι. Καὶ αἱ δύο ἀπόγονοι εἶναι ἀρκετὰ γηράς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία διαζευγμένη καὶ ἡ ἄλλη ἀνύπανδρος.

Ἐπὶ τέλους ἓνα δυνατὸ κουδούνισμα κάμνει τὸν φύλακα νὰ καταλάβῃ ὅτι μπορούμε ν' ἀναιδουῖμε.

Περνώμεν ἐμπρὸς ἀπὸ μερικὰς εἰκόνας ἀληθῶς θαυμασίας τέχνης τοῦ Titiano καὶ Veronese. Ἰδοῦ μας τέλος εἰς τὸ καμαράκι τοῦ γραφείου τῆς. Εἶναι ἀκόμη ἐπιπλωμένον μὲ τὰ παλαιὰ μαγανένια ἐπιπλα πῶς εἶχε τοποθετήσει ἐκεῖ ἡ Ἰσαβέλλα. Εἶναι ἀνέγγιχτα ὅπως καὶ τότε πῶς ζούσε. Νὰ ἡ πέννα καὶ τὸ μελανοδοχεῖον πῶς ἔγραφε! Νὰ ἡ λάμπα πῶς τὴν φωτίζει! Νὰ ἡ πολτρόνα πῶς ἐκάθητο ὅταν ἔγραφε καὶ τέλος νὰ τὸ ἀναπτυστικὸ καναπέδακι πῶς ἐξηπλώνετο ὅταν ἦτο κουρασμένη ἀπὸ τὴν πολλὴν μελέτην. Γύρω εἰς τοὺς τοίχους εἰκόνας Βενετσιάνων ζωγράφων. Εἰς μερικὰς εἶναι καὶ ἡ ἰδία ἡ Ἰσαβέλλα ζωγραφισμένη.

Μένομεν εἰς ἕκστασιν μέσα εἰς τὸ δωματιάκι ἐκεῖνο πῶς τόσα πολλὰ ἐνθυμίζει. Αὐτὸ πρωτάκουσεν ὅλας τὰς σκέψεις τῆς. αὐτὸ ἐγνώρισε πρῶτον ὅλα τὰ συγγραμμάτα τῆς. Εἶναι μέρος ἱερὸν, ἰδίως δι' ἡμᾶς τὰς Ἑπτανησιασὰς πῶς βλέπομεν πόσῃ φήμῃ ἔχει εἰς τὴν Εὐρώπῃ μίαν Ἑλληνίδα κεθαμμένην πρὸ τῶν χρόνων.

Ἐγγίζω ἀλληλοδιαδόχως τὸ κάθε τι πῶς ἐπιασεν ἐκεῖνη καὶ θαυμάζω ἀπὸ χαρᾶν καὶ συγκίνησιν.

Ὁ φύλακας ὀμιλεῖ διαρκῶς δι' αὐτὴν—εἶναι ἡ μεγαλύτερη ποιήτρια τῆς Βενετίας—μᾶς λέγει. Δὲν ξαναἶδαν τέτοιαν ἐδῶ ἀπὸ τὴν Ἑπτανησίαν Ἰσαβέλλαν. Τὴν λέγαν «ἡ Staël τῆς Βενετίας». Εἰς κάθε ἄλλην περίπτωσιν θὰ ἦτο ἐνοχλητικὸς καὶ θὰ προσπαθοῦσαμεν ὡς πάντοτε νὰ τὸν ἀπομακρύνωμεν μὲ τὴν τακτικὴν τῶν χρημάτων. Εἶναι πραγματικὸ βέβαιο αὐτοὶ οἱ φύλακες εἰς τὰ διάφορα Μουσεία μὲ τὴν ἀτελείωτην φλυαρίαν τους.

Ἄλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ πολυλογία τοῦ μ' εὐχαριστοῦ-

σε. Διψοῦσα ν' ἀκούω νὰ ὀμιλοῦν δι' αὐτὴν.

Περνώμεν εἰς τὴν σάλα τῆς. Νὰ τὸ σαλόνι ἐκεῖνο τὸ ἐξαιρουμένον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πῶς ἐδέχθη Ἰνδοὺς καὶ Ἰάπωνας πρίγκιπας καὶ τοὺς πλέον δυσκόλους σοφοὺς. Ὅλοι ἐκεῖ εὕρισκαν ἐξαιρετικὴν εὐχαριστήριον. Ἀπ' ἐκεῖ ἐπέρασαν οἱ διασημότεροι ζωγράφοι καὶ γλύπται διὰ νὰ προσκυνήσουν τὴν Ἰσαβέλλαν καὶ νὰ μάθουν τὴν πολῦτιμον γνώμην τῆς.

Πόσους δὲν ἔκανε ν' ἀφήσουν τὴν ἐργασίαν τους καὶ νὰ μένουν ἄεργοι εἰς Βενετίαν, διὰ τοὺς πῶς κήγγαιεν ἐκεῖ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ τὴν ἀποχωρισθῇ. Ὁ Byron, ὁ Φώσκολος, ὁ Πινδεμόντης, ὁ Κανόβας, ὁ σιδηρᾶς θελήσεως Ἀλφιέρης, ὁ ὁποῖος εἰς ἡλικίαν 35 ἐτῶν διέτασσε τὸν ὑπὲρ τῆς τῆς νὰ τὸν δένη καλὰ εἰς τὸ κάθισμά του διὰ νὰ μὴ ἔμπορῃ νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν σοβαρὰν μελέτην πῶς κατεγίνετο, ὄλοι ἐβόλχησαν καὶ ἔμεναν ἐκεῖ. Καὶ βλέπομεν τὸν Ἀλφιέρη νὰ πηγάζῃ γοητευμένος διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὸ χέρι τῆς Ἰσαβέλλας ἀπὸ εὐγνωμοσύνην, ἡ ὁποία μὲ μίαν ὑπέροχον κριτικὴν τῆς ἔβαλε τοὺς κατακριτὰς τοῦ Ἀλφιέρη εἰς τὴν θέσιν των.

Εἰς ἓνα τραπέζι χρυσοκαλισμένον μὲ θαυμασίαν τέχνην βίεπομεν τὸ σύμπλεγμα τῶν Χαρίτων τοῦ Κανόβα, τὸ πρόπλασμα τοῦ πραγματικοῦ εὐρισκομένου εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν μονὴν Wiburn εἰς μικρὸν σχῆμα, ἀληθινὸν κομφοτέχνημα.

Εἰς τοὺς τοίχους εἰκόνας τοῦ Ἀλεξάνδρου Longhi, τοῦ τόσο καλοῦ ἀπεικονιστοῦ τῆς τότε Βενετσιάνικης ζωῆς. Ἐδῶ παριστάνει τὴν Ἰσαβέλλαν μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν Ἀλμπρίτση, πῶς ἐκεῖ μόνην τῆς, εἰς ἄλλην μὲ τὸ ἀγαπημένον τῆς παιδί, τὸν Ἰωσήφ.

Ἄλλα εἶναι μίαν ἄλλην σάλα θαυμασίως ἐπιπλωμένη ὅπου εὕρισκεται ἡ βιβλιοθήκη τῆς.

Ὅλα εἰς τὸ παλάτι ἐκεῖνο ἀποπνεύον τὸ ἀρώμα τῆς. Κατεβαίνω κατασυγκεινημένη. Ὁ ὀδηγὸς μᾶς σταματᾷ εἰς τὴν εἴσοδον καὶ μᾶς βγάζει ἀπὸ ἓνα συρτάρι ἓνα χρυσοδέτο καλλιτεχνικὸ Album. Ἐκεῖ ὑπογράφουν ὅσοι ἐπισκέπτονται τὸ μέγαρον Ἀλμπρίτση. Τὸ λεύκωμα ἐκεῖνο εἶναι μίαν ἐκδήλωσιν θαυμασμοῦ, ἓνα προσκύνημα εἰς τὴν μνήμην τῆς μεγάλης Ἑπτανησιασᾶς. Μέσα εἰς τὰς σελίδας του περνοῦν ἀπὸ τὰ μάτια μας οἱ διασημότεροι συγγραφεῖς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ζωγράφοι, γλύπται, μουσικοὶ, βασιλεῖς καὶ βασίλισσαι, ὅσοι ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Βενετίαν.

Ἐπογράφω προσθέτουσα καὶ δύο λόγια θαυμασμοῦ γραμμένα μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου πρὸς τὴν μεγάλην ἀδελφὴν Ἑπτανησίαν...

Βενετία 4-10-25.

MARIETTA ΜΙΝΩΤΟΥ
Τὸ γένος Γιαννοπούλου

Ἡ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

10 Σεπτεμβρίου 1897—10 Σεπτεμβρίου 1927

Συμπληροῦνται ἐντὸς μηνῶν ἑκατὸν ἔτη τῆς μεταβάσεως τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ Οὐγου Φώσκολου εἰς τὸν κόσμον τῆς ἀληθείας. Νομίζομεν πρέπον, ἐπ' ὀλίγον, νὰ σταματήσωμεν τὴν σειρὰν «τῶν σημειωμάτων τῶν ἐξασπασμένων συγγραφέων καὶ λησμονημένων γεγονότων» διὰ νὰ δημοσιεύσωμεν τινὰ ἀσθενῆ σημειώματα περὶ τοῦ ἐξελληνισθέντος οἴκου Φώσκολου, ὅστις ἀφοῦ ἔζησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔξ περιπου αἰῶνας, ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τὸν μέγαν πολίτην καὶ ποιητὴν. Ὁ οἶκος οὗτος εἶναι καλαιότατος. Ἐνας Οὐγὸς Φούσκου, ὁ γενάρχης ἤματι τῷ 423 μ. Χ. εἰς Πατάβιον. Τὸ ἐπώνυμον Φούσκου λαβὼν ἰταλικὴν κατάληξιν ἐγένετο Φούσκολο, ἔπειτα Φούσκολο καὶ τέλος τὸ εὐγενὲς Φώσκολος.

Πενῶντι καλὰ μὲν θὰ ἀναφέρωμεν τοὺς Φώσκολους τοὺς συνδεμένους μὲ τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν καὶ τινὲς τρόπῳ ἀπὸ Βενετίας ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐξελληνίσθησαν. Φυσικὰ δὲν θὰ ἀναφέρωμεν τὴν μεγάλην δράσιν τοῦ ἡμετέρου Οὐγου, ὅστις μετὰ τοῦ Παρίνη καὶ Ἀλφιέρη θαυμασίως εἰργάσθη διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἰταλίας, διότι δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ περὶ αὐτῶν πλείστα ἐγράφησαν ὑπὸ σοφῶν.

Ἡ Ἰταλία εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸν ἐρρωμένως ἐργασθέντα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς καὶ δοξάσαντα τὴν πλουσιωτάτην γραμματολογίαν μὲ ἀθάνατα ἔργα ἐτομαίεζται νὰ μνημονεύσῃ ἐπισημῶς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τῶν κειμένων εἰς τὸ Πάνθειον τῆς Φλωρεντίας ἱερῶν αὐτοῦ ὄστων θὰ στηθῇ ἄγαλμα. Καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποῖου ἡ ἰταλικὴ Κυβέρνησις διέθεσεν ἐξαιρέσιαν χιλιάδας λιρεττῶν καὶ ἡ κατασκευὴ θὰ γίνῃ ἀπὸ αὐστριακὰ κανόνια, διότι, ὡς γνωστὸν, ὁ Φώσκολος ἐξηρέθη διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τῶν ἔργων δικαίως πάσας τὰς ἰταλικὰς ψυχὰς κατὰ τῶν Αὐστριακῶν, οἵτινες κατεβασάνιζον τρομερὰ τοὺς Ἰταλοὺς, οὗς μετεχειρίζοντο οὐχὶ ὡς ὑπηκόους ἀλλ' ὡς σκλάβους, τοὺς Αὐστριακοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι παρέδωσαν εἰς τὰς τυραννικὰς χεῖρας τὸν ἐθνομάρτυρα ποιητὴν Ρήγαν.

Ἐπιθυμία τοῦ Φώσκολου ἦτο νὰ ταφῇ «εἰς τὴν ἱερὰν τῆς Ἑλλάδος γῆν», οὐχὶς ἔργον δὲ θὰ ἦτο ἂν ἡ Ἑλλάς παραχωρήσῃ πεντελικὸν μάρμαρον διὰ τὸ βᾶθρον τοῦ ἀγάλματος. Οὕτως ἀφοῦ δὲν ἐξεπληρώθη ἡ ἐπιθυμία του νὰ εἶναι τὰ λείψανά του εἰς ἑλληνικὴν γῆν, ἄς τὰ καλύψῃ αὐτὰ τοῦλάχιστον ἑλληνικὸν μάρμαρον.

Δι' ἐλπίδος ἔχομεν ὅτι καὶ ἡ ἐπίσημος Ἑλλάς δὲν θὰ μείνῃ ἀδιάφορος, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦδε θὰ δεῖξῃ τὴν δράσιν τῆς, γεραίρουσα τὴν μνήμην ἐνὸς τῶν μεγαλειότερων αὐτῆς τέκνων πῶς ἐτίμησε τὴν πατρίδα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναγεννήσεώς τῆς.

Ἐκ τῶν πολλαπλῶν συγγραμμάτων θὰ ἀναφέρωμεν μόνον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα συνδέονται μετὰ τῆς ἱστορίας μας, διὰ νὰ ἴδῃ ὁ εὐμενὴς ἡμῶν ἀναγνώστης ὅτι ὁ Φώσκολος δὲν ἦτο μόνον φιλιτάλος μέχρι σχολαστικότητος, ἀλλὰ συγχρόνως ἐνδιαφέρον εἶχε διὰ τὴν πατρίδα του τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν Ἑπτανήσον καὶ μὲ ποῖον θάρρος ἔψυσε τὴν φωνὴν διὰ τὴν δυστυχῆ Πάργαν, ἣτις ἀκάρθως παρεδόθη ἀπὸ Χριστιανοὺς εἰς τοὺς βαρβαροτέρους τῶν τυράννων.

○○○

Νομίζομεν καλὸν κατὰ πρῶτον νὰ παραθέσωμεν ἐπιστολὴν τοῦ Φώσκολου ἑλληνιστὶ γραφεῖσαν—διότι ἦτο κάτοχος τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης—πρὸς μέλος τῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ὅπως λάθῃ μέρος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα. Δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ μεγάλη αὐτοῦ ἐπιθυμία διὰ λόγους οὗς ἀκολούθως θὰ ἐξιστορήσωμεν. Ἰδοῦ ἡ ὠραία πατριωτικὴ ἐπιστολή:

«Τιμιώτατε κύριέ μου,

»Πολλὰ εὐάρεστον ἤθελεν εἶναι εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Ἑλλάδα διότι διὰ πολὺν καιρὸν δαπανῶ τὴν ἀνδρικὴν μου ἡλικίαν ἐνασχολούμενος εἰς «βιβλία καὶ εἰς σπουδὰς, οὐχὶ τόσον ὅπως ἀποκτήσω φήμην τοῦ ὀνόματός μου, μῆτε διὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς ἐλευθερίας, ἢ τῆς πατρίδος, ὅσον μόνον διὰ νὰ κερδίσω τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

»Στρατεύσας μὲ τὸ ἰταλικὸν στράτευμα ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα (1) καὶ δημοσιεύσας ἐν βιβλίῳ περὶ τῆς τέχνης τοῦ πολέμου καὶ ἔπειτα χρηματίσας καθηγητῆς εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῆς Παρίας καὶ διὰ πολλῶν περιηγήσεων μαθὼν ἐμπράκτως τὴν ἔθνη, τὴν πολιτικὴν, τὰς γλώσσας καὶ τὴν φιλολογίαν μεγάλου μέρους τῆς Εὐρώπης, ἴσως ἤθελα γίνω ὠφέλιμος εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ πολλοὺς τρόπους. Πρὸς τούτοις δὲ ἐπιμεῖνας «μέχρι τοῦδε εὐσταθῆς εἰς τὰς πολιτικὰς μου ἀρχὰς καὶ ἀπόδυντος εἰς τὴν διαγωγὴν μου, θαρρῶ ὅτι εἶμαι ἀξιῶς, καὶ συμπολεμῶν καὶ συγγραφέων νὰ ἐνεργήσω ὑπὲρ λαοῦ ἐλευθέρου, τοῦ ὁποῖου δύναιμι προσεῖν νὰ «καυχήθῃ ὅτι εἶμαι συμπολίτης».

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΠΥΡ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ

1. Εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῆς Τσισαλλίνης δημοκρατίας καὶ ἠγωνίσθη μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ. Κατετάχθη ὡς ὑπὸ ἑνετός, διότι ἡ Ἑπτανήσος ἦτο ἐνετοκρατομένη. Κατὰ τὸ 1797 ἔτος ἡ Ἑπτανήσος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, διότι οὗτος κατέλαβε τὰς νήσους μας. Συνεπῶς ὁ Φώσκολος ὑπὸ ἑνετός ἐγένετο Γάλλος. Ὑπηρετήσε μέχρι τοῦ 1814. Ὅσα τοῦ Ἀντωνίου Μαρινιέτη τὸ ὠραῖον ἔργον: Vita militaire di Ugo Foscolo. Λιδόων 1888.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΡΑΚΑΛΛΟΥ

Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου 1915, ἑσπέρας.

Κλώνη μου!

Ἐδῶ ἡ φιλοξενία εἶναι τόσο ἐγκάρδιος, οἱ τρόποι τόσο ἀπλοὶ καὶ εὐγενικοὶ πὸς αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου ὡς νὰ ἔζησα χρόνια μαζὺ με τοὺς περιποιητικὸς Ἀδελφούς. Τώρα ἀρχίζω νὰ λυπᾶμαι πὸς ἡ φύσις δὲν μ' ἐπροίκισε μὲ μιὰ ξεχωριστὴ περιγραφικὴ δύναμι γιὰ νὰ δώσω μίαν πλήρη εἰκόνα τῶν θαυμασίων πὸς ἀντίκρουσαν τὰ μάτια μου κατὰ τὸ ἡμέωρον σημερινὸν ταξιδίον πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Φιλοθέου. Σὰν δειρὸ εὐμορφίας ἦταν τὸ σημερινὸν πέρασμά μου ἀπὸ τὰ μέρη πὸς χωρίζουν τὰς δύο Μονάς.

Ἦταν ταξιδίον πὸς σοῦ μιλοῦνε στήν ψυχὴν τὰ μουσικὰ τῆς θάλασσας, πὸς σοῦ μειδιᾷ ἡ ἀκρογιαλιὰ καὶ γλυκὰ σοῦ ψιθυρίζουν ἡ ἀμμουδιές. Σὲ κάθε γλώσσα, σὲ κάθε βράχο, σὲ κάθε ἀκτὴ κατὰ πᾶσα ῥὰ θὶν ἄλδς καὶ ἓνα Κελλί καὶ μία Καλύβη. Κάποια νεράϊδα τοῦ Γαλοῦ νομίζεις ὅτι λευκοφώρα θὰ βγῆ ἀπὸ ἐκεῖ μέσα νάρθη νὰ παίξῃ με τὸ κῆμα... Τὰ Ρωσικὰ με τοὺς τρούλλους των, με τὴν εὐρρυθμίαν καὶ με τὴ χάρι πὸς τοὺς τὴν δανείζει ἡ πλοῖα, ἡ ἐπιτονη, ἡ σφριγῶσα ἔκφρασις ὄλου ἐκείνου τοῦ περιβάλλοντος, με τὰ κτυπήματα των χρώματα δίδουν ἰδέαν ζωῆς μέσα στήν ἀπόλυτον ἐκείνην γαλήνην καὶ ἡρεμίαν καὶ ἡρεμίαν.

Ἀποτελοῦν ὅμως μίαν ἀντίθεσιν ζωηράν, ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὴν ἀρμονικὰ ἐκτεινομένην φύσιν, ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὰ ἑλληνικὰ Κελλία πὸς ἀποπνέουν ὄλην τῆς χάριν τῆς ἀπλότητος, τῆς χαρακτηριστικῆς ἰδιορρυθμίας των.

Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἀντίθεσις εἶναι ἐκείνη πὸς δίδει τὸν τόνον τῆς ὄλης σκηνογραφίας, πὸς δίδει τὸ χροῖμα, πὸς δίδει τὴν ἔκφρασι, τὴν ἔκφρασι τὴν ἀδρά, τὴν μεγαλειώδη, τὴν ποιητικῶς ὑπέροχη.

Νὰ μὴ θαυμαστὴ ἐπανίς κοντὰ στήν θάλασσα. Εἶναι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Νὰ σὺς λοφίσκους καλυβίτες, νὰ εἰς τὸ πρᾶνὸς τοῦ βουνοῦ κατ' ἀνοῖσαν κλίμακα ἄλλες Καλύβες καὶ ἄλλα Κελλία. Νὰ σὺ βᾶθος, ἐξ ἀπὸς ἄλλο ὑπέροχον θέαμα. Αἱ Κασαί. Ἡ Ἱερὰ Πολίχνη ὡς θαῦμα ὀπτικῆς γοητείας με τοὺς τρούλλους τῶν Ρωσικῶν ἰδρυμάτων με τὰ ὠροπλάσια καὶ ὠροπλάσια χρώματά των...

***

Σήμερον ὁ καιρὸς εἶναι ψυχρὸς ὅσον καὶ εἰς τοῦ Φιλοθέου. Ἐπιμεθὰ πολλὸ πλησίον σὸν Ἄθω καὶ τώρα καταλαβαίνω ὅτι ζῶ ἐπάνω σὲ βουνὸ σὲ ἐποχὴ πὸς ἐπικρατεῖ ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ψυχροὺς μῆνες τοῦ χει-

μῶνα. Εἶναι τόσο ἡ ψυχικὴ ὀρμὴ τῆς ἀπολαύσεως, τῶν ὑψηλῶν συγκινήσεων πὸς προκαλεῖ ἐδῶ τὸ κάλλος τῆς φυσικῆς σκηνογραφίας πὸς τὸ ὄμμα δὲν αἰσθάνεται, δὲν ριγοῖ, δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τῆς θερμοκρασίας τὸ χαμηλῶμα.

Περνοῦμε ἀπὸ δρομίσκους ἐλεεινοὺς, ὀλισθηροὺς, ἀλλὰ ποῖος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ προσέξῃ στήν ἀσήμερον αὐτὴν λεπτομέρειαν τὴν σιγμὴν πὸς δονεῖται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὰ ὑπεροχώτερα συναισθήματα τῆς αἰσθητικῆς ἀπολαύσεως;

Ἀντικρῶμεν τὴν Μονὴν κειμένην ἐπὶ λόφου καὶ μετ' ὀλίγον παραδίδομεν τὰ ζῶά μας στήν μέριμναν τοῦ ἀγωγιάτη πὸς μᾶς συνοδεύει ἀπὸ κάθε Μονή. Δὲν ξεύρω γιατί ἡ θεὰ τῆς Μονῆς αὐτῆς ἀφήνει στήν φαντασίαν μου τὴν ἐντύπωσιν δι' οἱ ἀντίκρουσμά της ἡδρα τὸν τύπον τοῦ πραγματικοῦ Μοναστηριοῦ. Τὰ ἄλλα Μοναστήρια μπορεῖς νὰ τὰ παραβάλλῃς καὶ με πόλεις καὶ με ἀνάκτορα καὶ με φρούρια καὶ με συνοικισμοὺς. Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ τὸ αἰσθάνομαι ὡς Μοναστήρι καὶ ἡ θεὰ του κανένα ἄλλο συναισθημα δὲν προκαλεῖ στήν φαντασίαν σου.

***

Ἄρα παρεδώσαμε τὸ διαμονητήριον σὸν Πορτάρι ἀμέσως ἠκούσθη ἡχηρὸς κωδωνισμός. Εἰδοποιεῖτο ὁ Ἀρχοντάρης δι' ἐρχονται ξένοι καὶ δι' πρέπει νὰ ὀδηγηθῶν σὸ Ἀρχοντιλί. Ὑπάρχει ἐδῶ μίαν ἐξαιρετικὴ εὐγένεια διὰ τὴν περιποίησιν τῶν ξένων.

Ἐλθρομένη νὰ σοῦ γράψω ὡς τώρα δι' οἱ Καθολικοὶ καὶ τῶν Μονῶν συνήθως ἐδρῶσονται εἰς τὸ κέντρον τῆς Μονῆς. Φέρουν σιέγην μολυβδόσκεπαστον, εἶται δὲ οἱ τοῖχοι των χρωματισμένοι ἐρυθροῖ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ αἵματος τοῦ Μαρινοῦ «Ὡς Πορτῶν καὶ βύσσον ἡ Ἐκκλησία σου σολοισαμένη Κύριε» λέγει τὸ τροπάριον.

Ὅταν ἀνεβήκαμε σὸν Ξενοῖα ὁ Ἀρχοντάρης με μίαν ὑποχρεωτικὴν προθυμίαν ἄναψε φωτιὰ εἰς μίαν μεγαλοπρεπῆ ἰδιότυπον θεομύσισον, προητοιμασμένην ἤδη διὰ τὴν τυχὸν ἐμφάνισιν ξένου. Ἦταν ἡ μεγαλειότης ἐδεσποσίου γιατί πράγματι εἶχαν λιγάκι ξυλιάσει τὰ μέλη μου ἀπάνω σὸ ζῶον.

***

Ἡ Μονὴ εἶναι Κοινόβιος καὶ τιμᾶται ἐπ' ὄνομα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Εἶναι ἐνδεκάτη τῆ τάξει. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐπισκέψεων μου εἶναι τετάρτη. Ἀπέχει ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἡμίσειαν περίπου ὄραν. Ὁ χρόνος τῆς ἰδρύσεως τῆς ἀνάγεται εἰς τὸν ΙΑ' αἰῶνα.

Ὑπὲρ αὐτῆς ἐμερίμνησαν οἱ Βυζαντινοὶ Ἀυτοκρά-

τορες Ἀνδρόνικος ὁ Β', Μιχαὴλ ὁ Η', Ἀνδρόνικος ὁ Γ' καὶ Ἰωάννης ὁ Α'.

Ἐπίσης κατὰ τὸν ΙΣ' αἰῶνα ἐδαπάνησεν ὑπὲρ αὐτῆς ὁ Ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Ἰωάννης Πέτρος. Κατὰ δὲ τὸν ΙΖ' αἰῶνα εὐηργέτησε τὴν Μονὴν ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰθρίας Ἀρχιὰλ καὶ ὁ ἀδελφὸς του Γεώργιος Βατάγγ.

Κατὰ τὸ 1875 καὶ ἐδῶ ἐδοκίμασαν τῆς πυρκαϊᾶς τὸν ὄλεθρον.

Εἰς τὸ Γ' Τυπικὸν ἡ Μονὴ ἀναφέρεται ἕκτη μετὰ τῶν τότε ὑπαρχουσῶν εἴκοσι πέντε Μονῶν.

Ὁ Ναὸς τῆς Μονῆς ἐκτίσθη κατὰ τὸν ΙΣ' αἰῶνα. Ἡ ἐν τῷ τέμπλῳ ἀνακειμένη εἰκὼν τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος κινεῖ ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν. Εἶναι ἔργον τοῦ Διονυσίου Ἱερομονάχου μου ἐπιδεικνύεται:

***

Παρακολοῦθῶ καὶ ἐδῶ τὴν ἀκολουθίαν εἰς τὸν Ναὸν ὑπὸ τὰς γνωστὰς συνθήκας.

Πάντοτε ζωηρὰ ἡ ἐντύπωσις προκαλεῖται στήν φαντασίαν μου. Τὸ περιβάλλον, ἡ ὄλη παρῶσσις τοῦ Ναοῦ με συναρπάζει καὶ με κάμει νὰ στρέφωμαι πρὸς ἓνα ἱστορικὸν παρελθὸν τόσο συνδεδεμένον με τὰ πρὸ ἐμοῦ τελούμενα.

Παρητήρησα δι' κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας ὄλοι οἱ Μοναχοὶ ἀδιακρίτως φέρουν ἐπανωκαλύμναυον. Εἰς ἐρώτησίν μου με ἐπληροφόρησεν ὁ Πάτερ Χριστόφορος δι' καταχερητικῶς τὸ φέρουν ὄλοι οἱ Μοναχοί, ἐνῶ τοῦτο ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τοὺς Μεγαλοσχημοὺς. Καὶ ἐδόθη ὄντως ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν Πάτερ Χριστόφορον νὰ μοῦ ὁμολογήσῃ μετριοφρόνως δι' καὶ αὐτὸς εἶναι Μεγαλόσχημος.

Μετὰ τὸ «Ἐἴμασι Δικαίσι» τώρα προήχθημεν εἰς τὸ «Ἐἴμα Μεγαλόσχημος».

***

Εἶδομεν δι' ὄλοι αἱ Μοναὶ ἔχουν Παρεκκλήσια, τὰ ὅποια φθάνουν εἰς ἀρκετὰ σεβαστὸν ἀριθμὸν. Καθ' ἣν λοιπὸν σιγμὴν τελεῖται ἡ Ἀκολουθία εἰς τὸ Καθολικόν, Ἱερεῖς Μοναχοὶ λειτουργοῦν εἰς ὄλοι ἡ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Παρεκκλησίων αὐτῶν.

Κάθε Παρασκευὴν γίνεται ἐξομολόγησις διὰ τὴν μετάδοσιν. Εἰς ἄλλα Μοναστήρια ἐξομολογεῖ ὁ Ἡγουμένης, εἰς ἄλλα ὅμως ὁ Πνευματικὸς. Ὅλη αὐτὴ ἡ κίνησις ἔχει ἓνα σκοπὸν. Νὰ καθαρισθῇ ὁ ἐξομολογούμενος ἀπὸ τὰ πάθη καὶ ὄντως ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰς ἀδυναμίας τῆς ψυχῆς ἢ τῆς φαντασίας νὰ

ἀναζητήσῃ εὐκολώτερον τὸ ἰδεῶδες. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν εὐγενῶν καὶ χριστιανικῶν του πράξεων ἀποβλέπει εἰς τὴν πνευματοποίησιν. Οἱ ἔχοντες Πνεῦμα Ἅγιον, λέγει ὁ Δαυὶδ, γίνονται υἱοὶ Θεοῦ. Ἴδου τὸ ἰδανικὸν καὶ τοῦ ἀπλουστεροῦ Καλογήρου, διότι οἱ συλλογισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἀπλοὶ καὶ καταληπτοὶ καὶ ἀπὸ τὸν ἀμαθέστερον Μοναχόν. Τώρα ἂν τὸ κατορθώων, ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχὴ τους, ὅπως λέγει ἡ παροιμία.

Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ἐτοιμάζομαι διὰ τὸ προσκύνημα τῶν Ἁγίων Λειψάνων. Ἀπὸ τὴν πρόθυμον εὐγένειαν τοῦ Βηματάρη Πάτερ Γερασίμου Ἱερομονάχου μου ἐπιδεικνύεται:

Πρώτιστα ὁ Στανρὸς ὁ περιέχων Τίμιον Ξύλον. Ἴδου κατόπιν τὰ Ἅγια Λείψανα τοῦ Ἁγίου Μοδέσιου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου ἐκ τῶν Τεσσαράκοντα Μαριτύρων. Ἐπὶ τὸς ἀργυρᾶς ἐπενδύσεως. Κατόπιν μέρος τῆς Κάρας τοῦ Ἀποστόλου Βαρθολομαίου. Ἡ Κάρα τοῦ Ἁγίου Μερκουρίου καὶ τοῦ Ἁγίου Χριστοφύρου. Κατόπιν ἡ δεξιὰ τοῦ Ἁγίου Χαλαμπους καὶ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου. Κατόπιν Λείψανα τοῦ Γεδεῶν καὶ Ἐυστραίου, ὄλοι ἐπὶ τὸς λειψανοθηκῶν λεπτῆς τέχνης χρυσαργύρων καὶ ἀφιερῶματα Βασιλέων καὶ Ἀυτοκρατόρων.

Εἶδα Στανρὸν λεπτότατα ἐπεξεργασμένον με πολυτελῆ ἐπένδυσιν. Παριστᾷ ἐπιπέδον ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας με ὑπέροχον ὄντως ἐργασίαν τέχνης καὶ ἐπαμότης.

Σήμερον ἔζησα διαφορετικὰ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἡμέρας. Εὗρον ἐδῶ καινούργια πνοὴ καλογηρισμοῦ. Εὗρον ἐδῶ μίαν πνοὴν ἀληθείας πιὸ ἔπιτονη καὶ πιὸ ἐκφραστικὴ.

Δὲν ξεύρω ἂν ὁ κρατῶν ἐδῶ θεομὸς τοῦ Κοινοβιακοῦ βίου ἐπέδρασεν εἰς τὰς ἐντυπώσεις μου, δὲν ξεύρω ἂν ἡ ἀβίαστος ἀνυπόκριτος καλογηρικὴ ἀπλότης καὶ εὐγένεια, δὲν ξεύρω ἂν ἡ διανγῆς ἀιμόσφαιρα πὸς ἐπικρατεῖ καὶ ἐπὶ καὶ ἐκτὸς τῆς Μονῆς με ἐπηρέασαν, ἀλλὰ αἰσθάνομαι καὶ οἰζώνεται μέσα στήν ψυχὴ μου μίαν πραγματικὴν εὐλάβειαν εἰς δι' ὑπάρχει ἐδῶ ὄλικὸν καὶ πνευματικόν, ἱστορικὸν ἢ ἐκκλησιαστικόν, καλογηρικόν ἢ ἀνθρώπινον. Μοῦ λέγουν πολλὰ κατὰ καὶ διὰ τὸν Ἡγουμένον τῆς Μονῆς. Δὲν ἠτύχησα ἀκόμη νὰ τὸν γνωρίσω, διότι αὐριον θὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τοῦ ὑποβάλω τὰ σέβη μου. Λοιπὸν ἐς αὐριον...

ΔΗΜ. Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΕΛΓΙΝ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Του ζητήματος της απόδοσης εις την Ελλάδα των «μαρμάρων του Έλγιν» έπλαμβάνεται ο χρονολόγος του «Μπλακνόντ Μάγγαζιν» υπό μορφήν σχεδόν έπιθετικώς έχθρικήν

«Δέν μās έξηγοϋν, λέγει, διατί τ' άριστοργήματα αυτά πέπει να έπιστραφώσιν εις τās Αθήνας. Δέν θά ήδύνατο να τοποθετηθώσιν αϋθις έπί του παρθενώνος, του όποιου την κατεδάφισιν άπαθώς είδον οι Αθηναίοι. Καί αν άκόμη έπεστρέφοντο εις την Ακρόπολιν, όπόθεν προήρχοντο, δέν άνήκουσι βεβαίως εις τους άπογόνους τών Έλλήνων της έποχής του Περικλέους, τους όποιους διεδέχθη πρό πολλών αιώνων φυλή νοθευθείσα — άδρως διάφορος τών Έλλήνων την τε όψιν και τους πότους — και ή όποία κάμπει τό γόνυ πρό του έξαιρέτου στρατηγού Παγκάλου.»

Κατά τον άρθρογράφον, εις τον Βύρωνα και τό ποιήμα του «Η άρά της Αθηνάς» δέον ν' άποδοθή ή ευθύνη, ότι έδηλητηρίασαν την κοινήν γνώμην, παρουσιάζοντες τον λόρδον Έλγιν ως κακοποιόν της Τέχνης. Ο Σέλλει και ο Βύρων, οτινες άμφότεροι ήσαν ήττοπαθείς, είχαν την επιτηδειότητα να παραμορφώσουν την αλήθειαν.

Πρό τριάκοντα έτών, ο μέγας φιλόσοφος Φρειδερίκος Χάρισσον άπήθυνε, πάντοτε έπί τη βάσει των ισχυρισμών του Βύρωνος, έκκλησιν προς την άγγλικήν κοινήν γνώμην ύπέρ της απόδοσης. Έδήλωνεν, ότι τό παρά του λόρδου Έλγιν προβαλλόμενον έπιχείρημα, καθ' ό έσοσε τās μετώπας του Παρθενώνος από τον βανδαλισμόν των Τούρκων και αϋτών τούτων τών Έλλήνων, ήτο θρόλος, δημοσυργηθείς υπό των φιλαρχαίων έρασιτεχνών διά να δικαιολογήσων τās άρπαγās των.

«Πās ό έπισκεφθείς τās Αθήνας, γράφει ο άρθρογράφος του «Μπλακνόντ», και δυνηθείς ν' άντιληφθή την κατάσταση, εις την όποιαν εύρίσκονται τά έναπομείναντα έπί τόπου γλυπτά έργα, έν συγκρίσει προς την των γλυπτών έργων, τά όποια εύλαβώς σκέπονται υπό του Βρεττανικού Μουσείου, δέν θά ήδύνατο να δώση πίσιν εις την βεβαίωσιν του Φρειδερίκου Χάρισσον.»

Δύναται τις πριν ή προηή περαιτέρω ν' άπαντήση, ότι αι μετώπαι του Παρθενώνος διέτρεχον όλιγωτέρους κινδύνους καταστροφής — θά έχρειάζοντο διά την καταστροφήν αϋτήν ειδικά ίκτιώματα, όπως έχρειάσθησαν τοιαϋτα διά την άπόσπασιν και άρπαγήν των — από τās Καρυάτιδας του Έρεχθειου, λόγω χάριν, αι όποιαί εννε προσिताί εις την άνθρακίνην χείρα και εννε έν τοσούτω σφάι και άβλαβείς.

Εις τον Φρειδερίκον Χάρισσον, προβάλλοντα τό έπιχείρημα, ότι αι μετώπαι άνήκον εις κτίριον, τό όποιον ήτο «τό σύμβολον και τό παλλάδιον εύγενοϋς λαοϋ», ο άρθρογράφος άπαντᾷ, ότι ο Παρθενών έπαυσε να εννε τό Παλλάδιον της Ελλάδος, άφ' ής ήμέρας μετεβλήθη εις όρθόδοξον έκκλησίαν, ζπειτα δε εις μουσουλμανικόν τέμενος. Η άπάντησις αϋτη εννε άσθενης, όδοι τās προωρξεν εις καταστροφήν πάντα τά κτίρια, τά όποια τώρα έκπληροϋν άλλον προορισμόν ή εκείνον, διά τον όποιον προωρίσθησαν. Αφ' ής λοιπόν στιγμής τό Λούβρον και αι Βερσαλλίαι δέν έστέγαζον πλέον Γάλλους Βασιλείς, θά έδικαιούμεθα άρα να μεταθέσωμεν εκείθεν τās Ξυλίνους γλυφάς και τ' άγάλματα.

Υάρχουσι προσπάθειαι Τέχνης, τās όποιας αι πολιτικά και μεταβολαί δέν πρέπει να θίγουν. Ο Παρθενών, οιαδή-

ποτε και αν έπικρατήση εις τās Αθήνας, παραμένει οϋχ ήττον τό σύμβολον ενός Έλληνισμού και ενός πολιτισμού, εις τους όποιους σύμπας ο κόσμος δέον να τρέφη εύγνωμοσύνην τινά.

Κατά τον άρθρογράφον του «Μπλακνόντ» ή έκκλησις του Φρειδερίκου Χάρισσον δέν ήτο ή παραφρασις εις τό πεζόν της έπιληκτικής ωδής του Βύρωνος, δέν ήτο δε περισσότερον δικαιολογημένη.

Απαντών εις τον πρώην έφορον των Αρχαιοτήτων των Αθηνών κ. Φιλαδέλφεια, όστις άπέκρουε την προσφοράν των εκμαγείων του σερ Καρόλου Όνώνστον και έξήτει την άπόδοσιν της άπούσης Καρυάτιδος και της έκτης στήλης της ανατολικής κιονοστοιχίας του Έρεχθειου, ο άρθρογράφος γράφει:

«Η αίτησις του κ. Φιλαδέλφειος δέον να μās κάμη να προφυλαχθώμεν. Αν έδίδαμεν εις την πατρίδα του την Καρυάτιδα, ήτις μās άνήκει, θά μās έξήτειν βεβαίως και άλλα πράγματα, πάντοτε υπό τό πρόσχημα της «δικαιοσύνης». Τή αλήθεια ο λόρδος Έλγιν καλώς έπραξεν, ότι έπραξεν. Υπήρξεν εις των σπανίων Αγγλων διπλωματών, οτινες άφιερώθησαν εις την σπουδήν της τέχνης και των γραμμάτων.»

Ο Βισκόντι, πολύ δικαίως, έξέφρασε λίπην, όδοι, πλούσιος έρασιτέχνης, δέν είχε την «εύγενή ιδέα» του λόρδου Έλγιν ένα και ήμισυ αιώνα ενωρίτερον. Μακράν του να εννε βάνδαλος, ο Έλγιν υπήρξεν ο αληθής σωτήρ των έν λόγω μαρμάρων. Η φιλαργυρία και ή άκηδεία ήπειλουν τά άριστοργήματα του Φειδίου. Αποτελεί τιμήν και δόξαν διά τον λόρδον Έλγιν, ότι τά έπροφύλαξε. Μολονότι ο Βύρων τον παρέβυλε προς τους Ζερζύ Αθερσώ και τον Τζάκ Σέπτεροδ, δέν εννεπενύσθη εις τό έγχείρημά του ή από κοινωφελή ιδεολογίαν. Διεξήγαγε τό έργον του συντόμως και γενναιοδωρως και έπώλησε την άνεκτήμητον συλλογήν του 35,000 άγγλικάς λίρας εις την Αγγλικήν Κυβέρνησιν, ένφ είχε στοιχίσει εις αϋτόν 74,000. Ότι διήποτε και αν έπραξεν ο λόρδος Έλγιν τό έπραξε προεπόντως και νομίμως.

Οί όροι του φερμανίου του Καίμακαμη Πασά, άπευθυνόμενοι προς τον Καδην και τον Βοεβόδαν των Αθηνών, ήσαν όριστικοί και σαφείς. Τά όργανα του λόρδου Έλγιν έδικαιούοντο ν' άφαιρέσουν «πάν γλυπτών έργων μετά παλαιών έπιγραφών ή άπεικονίσεων» και διετάσσοντο οι άντιπρόσωποι της Όθωμανικής άρχής «να μη προβάλλουν καμίαν άντίστασιν». Εύκόλως έννοεί τις τον φθόνον του Σουαζέλ Γκουφφιέ και των Γάλλων, αλλά οι χείμαρροι άγανακτήσεως, οι όποιοι έξεχύθησαν κατά του λόρδου Έλγιν εις την Αγγλίαν, θά ήσαν άνεξήγητοι άνευ «της σπανιτοροβόλου και παιδαριώδους ωδής του Βύρωνος».

Καταλαμβάνεται τις υπό ποιās τινος εκλήξεως, βλέπων χρησιμοποιούμενον έπιχείρημα, καθ' ό ή νομιμότης των έπιχειρήσεων του Λανζιέρη, πράκτορος του λόρδου Έλγιν, δικαιολογείται υπό φερμανίου ενός Καίμακαμη. Τό άργυρώνητον των Τούρκων υπαλλήλων της έποχής εκείνης ήτο παροιμιώδες και ή διανοητικότητα αϋτών δουν άφορᾷ τά μνημεία της χώρας, ή όποια δέν ήτο ιδική των ή δικαιώματι κατακτήσεως, δέν έχουσιν άνάγκην σχολίων.

Αν γερμανική κατοχή του Λονδίνου κατά την έπαύριον πολέμου, έξουσιοδοτεί έπί λαμπρών έγγραφων δεόντως

υπογεγραμμένων και πολυχρώμως σεσημασμένων, Αμερικανούς άρχαιοκαπήλους να μεταφέρουν τον ναόν του Ουεστμίνστερ, εννε άμφίβολον, ότι ο Αγγλος άρθρογράφος θά εύρισκε την έπιχείρησιν «πρέπουσαν και νόμιμον».

Όσον διά τον «φθόνον του Σουαζέλ Γκουφφιέ και των Γάλλων», όστις άποτελεί την βάση της άγανακτήσεως των, ο Ισχυρισμός εννε δίως άσφαίρετος. Ο Σουαζέλ Γκουφφιέ, όστις ήτο πρέσβυς του Λουδοβίκου 13ου έν Κων/πόλει, υπήρξε φιλότεχνος αξιολογώτερος του λόρδου Έλγιν. Οφείλεται εις αϋτόν τό θαυμασίον βιβλίον «Γραφικόν Ταξείδιον της Ελλάδος» εις δύο τόμους, διά τό όποιον ειργάσθησαν σχεδιασταί και ζωγράφοι, όπως ο Πλαϊρ και ο Καζάς, και τό όποιον παραμένει τό πολιτελέστατον των μνημείων, των άνεγεροθέντων εις την δόξαν του Έλληνισμού.

Ο Σουαζέλ Γκουφφιέ ήτο εύνοούμενον πρόσωπον έν Τουρκία και θά ήδύνατο να επιτύχη όσα αν ήθελε φερμάνα. Αλλ' ο Γάλλος αϋτός μεγιστήν δέν ήδύνατο να σκεφθή ν' άποσπάση τās μετώπας του Παρθενώνος, να καταστήση χωλήν την ανατολικήν κιονοστοιχίαν του Έρεχθειου και ν' άποχωρήση μιάν Καουάτιδα από του θαυμαστοϋ συνόλου των άδελφών της.

Μεταξύ του ύλικώς δυνατού να γίνη και του ήθικώς δυνατού υπάρχει άβυσσος και ο Σουαζέλ Γκουφφιέ δέν ήδύνατο να την υπερβή, ίδού ή αλήθεια.

Τό ύπέρτατον έπιχείρημα, κατά τό όποιον ή παρουσία των έν τῷ Βρεττανικῷ Μουσείῳ εννε έπωφελεστέρα εις την Τέχνην, όδοι πολυαριθμότεροι εννε οι έπισκέπται ή έν Αθήναις δέν εννε όλιγώτερον άσθηρικότον, όδοι πρό πολλού τās «Έλληνικάς αϊθούσας» του Μουσείου έχουσιν εγκαταλείψει οι μαθητευόμενοι άρχιτέκτονες, οτινες δέν δύνανται πλέον τίποτε να διδαχθώσιν έν αϋταις. Δέν εννε άπασαίτητος ή στήλη του Έρεχθειου διά να συλλάβη τις ιδέα του δωρικού ρυθμού. Τά λάφυρα της Ακροπόλεως δέν ύπάρχουν πλέον εις τās αϊθούσας αϋτάς ή ως «ένθυμήματα», παρατηρούμενα εκ περιεργείας λόγω της κάπως σκανδαλώδους ιστορίας των. Αι μετώπαι του Παρθενώνος ε-

χαν συλληφθή έν τῷ πνεύματι του καλλιτέχνου ως στοιχείον άρχιτεκτονικής διακοσμητικής. Τό να εκθέση τις αϋτάς άπομεινωμένως του πλαισίου των, όταν τό πλαίσιον αϋτό ύπάρχει, άποτελεί άίρεσιν και κοινοδοξίαν.

Απορεί τις διατί ο κ. Φιλαδέλφειος σκέπτεται, έν τη συνηγορία αϋτού «ύπέρ του οικου της Αθηνάς», περι ένατοποθετήσεως των μετωπών και όμιλεί περι στεγάσεως αϋτών εις τό Μουσείον των Αθηνών. Αν αι γλυφαί του Φειδίου άντέσχον εις τās δυσκρασίας έπί είκοσι και πλέον αιώνας και διετέλουν περι τά τέλη του ΙΗ' χριστιανικού αιώνος εις ήν κατάστασιν διατελοϋσι σήμεραν, δέν ύπάρχει λόγος ο ήλιος των Αθηνών να τās βλάβη αϋριον περισσότερον από τους έμποτισμούς της Λονδινείου όμίχλης, ιδιαιτάτα διαβρωτικής.

Ο Παρθενών διατελεί έν πλήρει σταδίῳ πολινορθώσεως και παγιώσεως. Διά μεθόδου, ής ήδινήθην ίδίως όμμασι να έξακριθώσω την περισκεψιν και την νοημοσύνην, άναστηλόνται οι πεπτακότες στύλοι των πλευρών του οικοδομήματος, αι άρχιτροϋβαι τοποθετούνται αϋθις εις την θέσιν των, των έλλειπόντων μερῶν πληρουμένον διά πεντελυσίου μαρμάρου όμοίου ποιού. Τίποτε δέν θ' άντετάσσει εις την παλινόρθωσιν των έπιστυλιών, τά όποια έθραυσεν ο Μέδος Έλγιν διά να λάβη τās μετώπας.

Η συζήτησις αϋτη εννε προφανώς άκαδημαϊκή, όδοι τά Μουσεία θέτουν ύπεράνω της πύλης των την έπαγραφήν της Κολάσεως του Δάντου «Αφετ: πāsιν έλπίδα». Αλλ' αϋτό δέν άποκλείει, έν μετ' εκλήξεως βλέπομεν, χάριν της έπιτυχίας του άγώνος, χαρακτηρισζόμενον ως «ήττοπαθή», ότι υπήρξεν ο αϊώνιος άντιπρόσωπος των διακαών λάτρων της Ακροπόλεως, όταν έγραψεν:

«Ενφ διέφυγον την καταστροφήν των Τούρκων και των Γόθων, ή πατρίς σου έστειλεν άρπαγα χειρότερον και από τους δύο αϋτούς.

... Ο Αλάριχος και ο Έλγιν συνεπλήρωσαν τά λοιπά.»

PENE ΠΥΩ

ΣΚΙΕΣ

Από τό νεοεκδοθέν βιβλίον του κ. Λάμπρου Πορφύρα

« ΕΝΑ ΛΙΜΑΝΙ

1.

Οί καταχνιές που ύφαινοννε τό ροϋχο του χειμῶνα
Έδιωξαν τις Νεράιδες με τη στερνή άλκονά,
Αγριο τό κῦμα της Νοτιάς τώρα χιτυᾷ όλοένα
Κι' ο άντιλάλος του σιη σηλιά βαθιά βογγάει θλιμ-
[μένα.

Θαλασσινό φθινόπωρο σιόν πάτο έχει σκεπάζη
Τις άστραπές των κοχυλιών και των φυκῶν τὰ δάση,
Και μιὰ θαλούρα αδιάκοπη, ποιδς ξερεί ποϋχει πάρει
Τό τρέκλιομα του κάθουρα ,των άχινῶν τό ομαρί.

Σαν κάστρα που ρημάξανε τὰ βράχια σιό λιμάνι
Μόνο της μοίρας ξμειναν οι γλάροι καπειάνοι,
Κ' ή χειμωνιάτικη νυχτιά μονάχ' αϋτη τό ρίχτει
Σιην κνμαιοϋσα θάλασσα τό σκοτεινό της δίχτυ.

2.

Θυμᾶμαι τ' ανοιξιάτικο ξεψύχιομα της μέρας,
Τὰ ρόδα του ήλιου τὰ στερνά, τὰ ρόδα της χιμαίρας,
Σιῶν παραθύρων τὰ γυαλιά, οὰ μέσα ο' άνθογυαλί
Ν' άνθίζουν τάχα οὰν τό φῶς ,να οβοῦν οὰ ρόδα πάλι.

Τὰ κνπαρίσσια, ποϋγεργαν σιου δειλινου την αϋρα
Νυχτιάτικα φυλλώματα κι' δνειρα εκλώθαν μαύρα,
Και σιό βουνό του έρμιοκκλησιου ν' ανοιγη άργά ή
[κανιήλα
θλιμμένο νυχτολούλουδο, τὰ φωτεινά του φύλλα.

Θυμᾶμαι σὶδ κατ᾿ᾶφλί τους τίς γρηές μαυροντυμένες
Νὰ κλαῖν παλιὰ νανάγια κι' αὐτὲς ναυαγισμένες,
Τὸ λιμανάκι ἐνὸς σπιτιοῦ—ψυχὴ μακρὰ πὸν ἀρά
[ζεῖς!—

Κι' ἀπ' ὄλα ἐοὲ πὸν καρτερεῖς καὶ τὸ γιὰλὸ κνιτάζεις.

3.

Κάποτε θᾶρθω πλάι σου μὲ τ' ἄλλα χελιδόνια,
Κεῖνα θὰ φύγουν ὕστερα, κ' ἐγὼ θὰ μείνω εἰώνια,
Θᾶρθω σὸν κύμα κάποτε πὸν σὶν ἀνεμοζάλη
Ἄναζητεῖ τὴ μοῖρά του σὶ ἄμμονδιαστὸ ἀκρογιαλῖ.

ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΡΙΓΜΕΝΑ

Ἄπ' ἀρφάνεια σιὸς δρόμους ριγμένα
ἔξη χρόνων δὲν θ' ἄταν τ' ἀφῶρι
πὸν κρατοῦσε σφικι' ἀγκαλιασμένα
τεσοεράχρονο ἀδέρφι μιὰ κόρη
μὲ ρουχάκια ὕγρα ξεσοχισμένα
μὲ ματάκια θολὰ ἀπ' τὸ δάκρυ
εἶχαν χεῖλη ἀπὸ πείνα σφιγμένα
καὶ σιὸν δρόμον καθῶνταν τὴν ἄκρη
εἰς τὸν κάθε διαβάτη τ' ἀγόρι
τὸ λιπόσαρκο τείνει χεράκι
κι' ἄλ' τὴν πείνα ἢ δύστηχη κόρη
κάποιον δρόμου μασᾶ χορταράκι.
Μπρὸς τὸ χέρι περνοῦν μ' ἀπονιά,
οἱ διαβάτες τὰ μάτια γυρίζουν
δὲν πιστεύεις ὡ κόρμε, νιουνιά
πὸν ἀρφάνειας πὸν σπλάχνα ξεοχίζουν.
Ἐξη μέραις σὶδ δρόμο ριγμένα
δὲν εὐρίσκουν καταφυγὴ
καὶ κνιτᾶν τὴ βοοχὴ τρομαγμένα
π' ἀρχινᾶ νὰ ποιίζη τὴ γῆ.
Φοβισμένοι σὶδ σπύια γυρίζουν
οἱ διαβάται κι' ἀπάνω κνιτᾶνε
πὸν τὰ μαῦρα τὰ σύννεφ' ἀρχίζουν
μὲ βροντιές κι' ἀστραπὲς νὰ κνιῶνε.
Μέσ' σὶτὴ λάμπη σὶδ βροντὶ ἀπνιῶντας

Τὸ γυρισμὸ ὄνειρεύμαι, τὸ δρόμο πὸν θὰ πάρω,
Τὸ λύγρο σου πὸν θὲ νὰ ἰδῶ μακρὰ σὸν κάποιον φάρο,
Καὶ τὴ στιγμή πὸν ἀνάλαφρα χωρὶς νὰ σὲ ταραξῶ,
Ἄ ναυαγὸς σὶδ πόδια σου θὰ πέσω καὶ θ' ἀράξω.

Ἄγρια βοῆ πὸν ἀλλώνεται καὶ σκούζει ἀπὸ τὴν πόλη,
Ἀὲ θὰ χιτυᾶ τ' ἀπάνεμο κλεισιό σου ἀραζοβόλι,
Μὰ θὰ μᾶς πνίξη ἢ πὸν βαθεῖα γαλήνη ἢ ἄγια λήθη
Ποῦνα καὶ μέσ' σὶων ἔρημων τῶν λιμανιῶν τὰ βύθη.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ὁ βορηᾶς, μανιασμένος μουγκρίζει
σὸν πελώριο ὄρεπᾶνι κρατῶντας
τὰ πανήγυρα δένδρα θεορίζει.
Τρίζουν γύρω, τὰ πάντα σιενάζουν
φείδια πύρινα σὶδ νέφη λουριάζουν
καὶ μὲ γδοῦπὸν βαρὺν φωτεινὸς
ἀπ' τὰ φείδια ξεοπᾶ κεραυνός.
Μέσα σὶν πάλη τὴν πολλὴ
πάνω σὲ πέτρινο σκαλὶ
τὰ σφιχτοκονιολογιασμένα
τὰ δύστηχα τὰ ὄρφανὰ
ξυπόλετα, σχεδὸν γυμνὰ
καθόνταν μουσκεμένα
Γιὰ μιὰ στιγμή σηκώνονται καὶ σιγοπερπατοῦνε
σ' ἄλλο σκαλῶνι κάθονται, νὰ πᾶνε δὲν μποροῦνε,
τρέμουν, τὰ πόδια δὲν βαστοῦν, βορηᾶς τὰ συναρπάζει
σιὸ δρόμο πὸν' σὸ θάλασσα τὰ ρίχνει τὰ σωριάζει
τὰ βλέπ' ὁ Χάρος καὶ πονεῖ γλυκὰ τ' ἀποκοιμίζει
σιγὰ τοὺς σβύνει τὴ φωνὴ
μέσ' σὶδ νερὸ π' ἀφρίζει.
Νά! τὴν πᾶν' ἀτάραχα, κανεὶς δὲν τὰ τρομάζει
κνιᾶνε μέσα σὶδ νερὸ πὸν τὰ σφιχταγκαλιάζει
ὁ Χάρος σὶδ παλάτια του τὰ στέλνει μὲ σιγὴ
νάβρονν κι' αὐτὰ τὰ δύστηχα κάποιον καταφυγῆ.

ΑΣΟΣ ΛΕΩΣΤΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ

Μέχρι τέλους σχεδὸν τοῦ μηνὸς αὐτοῦ ὁ καλὸς θίασος τῶν «Νέων» εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης ἠγωνίσθη, δίδων τακτικὰ τὰς παραστάσεις του. Δυστυχῶς τὸ κοινόν, τὸ πολὺ κοινόν, δὲν ὑπεστήριξε ὅσον ἔπρεπε τὸ ἔργον τῆς Δος Χαλκούσης καὶ τῶν συνεργατῶν της. Καὶ ὅμως ὁ θίασος ἦτο πρᾶγμα ἐκλεκτὸς, καὶ ἦτο μεγάλη ἢ ἀφροσύσις ὄλων αὐτῶν τῶν ἐκλεκτῶν νέων εἰς τὸ ὄραϊον καλλιτεχνικόν των ὄνειρον, ὥστε νὰ ἀξιοὶ καὶ νὰ ἀξίξη περισσότερον ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ θίασος τῶν «Νέων» ἔκλεισε τὰς παραστάσεις του μὲ τὸ λεπτὸν ἔργον τοῦ Πῶλ Ζεραλδὸ «Ἡ Ἀγάπη». Ὁ συγγραφεὺς ἐπῆρεν ἓνα σίγηθες θέμα, δηλονότι, τὸ εὐτυχισμένον ἀνδρόγυνον, καὶ τὸν αἰώνιον ἐπιδρομέα, ὁ ὁποῖος μὲ τὰ ἐρωτικά του τεχνάσματα ἔρχεται νὰ κατακτήσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου του. Ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ θέμα ὁ Ζεραλδὸ ἔγραψεν ἓνα λεπτότατον ἔργον μὲ μεγάλην παρατηρητικότητα καὶ ἀνάλυσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν ἡρώων του. Ὁ διάλογός του εἶνε γεμάτος ἀπὸ ἐννοίας βαθεῖας, εἰς τὰς ὁποίας διαφαίνεται πολὺ συχνὰ ἢ πραγματικότης τῆς ζωῆς, ἢ ὁποία ὄχι σπανίως ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ζήμιαν τῆς ἀληθινῆς εὐτυχίας του. . . .

Ἡ ἀπόδοσις ὑπῆρξε πρᾶγματι ἀρίστη. Ἰδίως ἡ δις Παπαδάκη, ἢ ὁποία ὑπεδύθη τὸν ρόλον τῆς ἡρωίδος συζύγου, εἶχε στιγμὰς θαυμασίας, διὰ τῶν ὁποίων κατῶρθωσε νὰ ἀποδώσῃ ὄλα τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποία κυριαρχοῦν εἰς τὴν ψυχὴν μᾶς γυναικός, ἢ ὁποία εὐρίσκειται εἰς στιγμὰς πάλης καὶ ἀγωνίας. Ὁ κ. Παταγεωργίου, καὶ ὁ κ. Μουσοῦρης ἔπαιξαν ἐπίσης καλὰ.

Κρίμα μόνον ὅτι τόσοσ ὀλίγος κόσμος παρηκολοίθησεν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὄραϊοῦ αὐτοῦ ἔργου.

***

Μετὰ τὴν «Ἀγάπην» ἐδόθησαν δύο τιμητικά, τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ θιάσου, τοῦ κ. Μουσοῦρη καὶ τῆς Δίδος Χαλκούσης. Ὁ κ. Μουσοῦρης ἔδωκε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ὑπεδύθη μὲ πολλὴν τέχνην τὸν ὄλον τῆς κομῆσης, καὶ ἡ Δίς Χαλκούση, ἔπαιξε τὸ «Σὺν πεταλοῦδα στὴ φλόγα», τὸ δυνατόν ἔργον τοῦ Μπατάι, καὶ διέπρασεν ἓνα δυνατόν καὶ δραματικόν τύπον σύμφωνα μὲ τὰς ἀξιώσεις τοῦ συγγραφέως.

ΘΕΑΤΡΟΝ ἈΠΟΛΛΩΝ

Ἡ κ. Κυβέλη μὲ τὸν θίασόν της, ἀφοῦ ἐθριάμβευσεν εἰς τὰ «Διονύσια» καθ' ὅλην τὴν θερινὴν περίοδον, μὲ τὸ «Ρωμάντσο», μετεφέρθη ἤδη εἰς τὸ θέατρον «Ἀπόλλων», καὶ ἔκαμεν ἑναρξιν τῶν παραστάσεών της μὲ τὰ «Φθινοπωρινὰ Ρόδα» τοῦ Ντεβάλ.

...Ἡ κυρία γραμμὴ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, εἶνε ὁ καθιστερομένης ἔθως. ὁ ὁποῖος ἔρχεται εἰς τὰ σαράντα-πέντε χρόνια, καὶ ἀναστατώνει τὴν ζωὴν ἐνὸς τιμίου ἀνθρώπου. Καὶ ἡ Ζακελίνα ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾶ ὁ Μισέλ, δὲν εἶνε ἄλλη παρὰ ἢ βαπτιστικὴ του! Αὐτὴ εἶνε ἢ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου. Ἡ κ. Κυβέλη ἔπαιξε μὲ τὴν γνωστήν της τέχνην τὸν ρόλον τῆς Ζακελίνας, ἀντάξιός της δέ, ὁ κ. Γαβρηλίδης.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Ὁ Ρώσος συγγραφεὺς Ἀρτσιμπάτσεφ, δὲν εἶνε ἄγνω-

στος εἰς τὰς Ἀθήνας. Πέρισυ ἢ κ. Κυβέλη ἔδωκε τὴν «Ζήλεια», ἓνα δράμα δυνατό, καὶ ἐφέτος ἢ κ. Κοτοπούλη ἔπαιξε τὸν «Πόλεμον», τὸ νεώτερον ἔργον τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως: Τὸ ἔργον ἀπεικονίζει τὴν Ρωσσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ ἢ ὑπόθεσις του πλέκεται γύρω ἀπὸ ἓνα θάνατον, ἓνα ἀκρωτηριασμό, καὶ μὲ μερικά ἄλλα ἐπεισόδια δίνει μιάν ἀγρίαν εἰκόνα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δια τοῦ πολέμου δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ ζητοῦν νὰ ἐξοντώσῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, καὶ καταστρέψουν τὴν εὐτυχίαν, τὴν γαλήνην καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁλος ὁ θίασος τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Μαρίκα, ἔπαιξαν μὲ πολλὴν τέχνην τὸ μεγάλον ἔργον τοῦ Ἀρτσιμπάτσεφ.

***

Μετὰ τὸν «Πόλεμον» ἐδόθη πρωτότυπον Ἑλληνικὸν ἔργον, ἢ «Νοικοκυρά», κωμῶδια εἰς πράξεις τρεῖς, τοῦ κ. Θ. Συναδινοῦ. Ἡ «Νοικοκυρά» βασίζεται εἰς τὸν νοικοκυροπαθὴ τύπον τῆς γυναικός, ἢ ὁποία πρὸ τῆς μανίας της καὶ τῆς ψυχῶσεως τῆς νοικοκυρωσίνης δὲν διστάζει νὰ καταστρέψῃ καὶ αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν της.

Ἡ κ. Μαρίκα Κοτοπούλη ἔπαιξε πολὺ καλὰ τὸν τύπον αὐτὸν τῆς ψυχοπαθοῦς γυναικός.

Η. κ. ΒΕΡΑ ΣΑΡΖΙΝ

Εἰς τὸ «Κεντρικόν» ἔδωκε τὰς παραστάσεις της ἢ κ. Βέρα Σαρζέν, ἢ Γαλλίς καλλιτέχνης, ἢ ὁποία ἐτίμησε τὰς Ἀθήνας μὲ τὸν θίασόν της. Τὸ πρῶτον ἔργον, μὲ τὸ ὁποῖον ἤρχισε τὰς παραστάσεις της, ἦτο «Ἡ γυναῖκα μὲ τὴν Μάσκαν» τοῦ Σαρλ Μαρέ. Ἡ κ. Σαρζέν ἔχει ὄλην τὴν χάριν τῆς Γαλλίδος, καὶ ὡς καλλιτέχνης πολλὰς ἀρετάς, ἱκανὰς νὰ τὴν ἐπιβάλλουν εἰς τὸ θεατρικόν κοινόν. Καὶ τὸ Ἀθηναϊκόν κοινόν, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε πάντοτε ἐπεικὲς εἰς τὰς εἰς τῆς Εὐρώπης ἐμφανίσεις, ἔδειξε πολὺν ἐνθουσιασμόν εἰς τὰς παραστάσεις τῆς ξένης ἡθοποιοῦ. Ἐπαιξε τέσσαρα ἢ πέντε ἔργα, ἤρσε δὲ εἰς ὄλα σχεδὸν. Μὲ τὴν κ. Σαρζέν συνέπρατε καὶ ὁ κ. Ρολάν, πρῶτον ἐταῖρος τῆς Γαλλικῆς Κωμῶδιος.

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Ἐφέτος τὸν χειμῶνα, πλὴν τῶν ξένων θιάσων, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν, θὰ ἔχωμεν ἀρετὰ θέατρα μὲ θιάσους Ἑλληνικοῦς. Ὁ θίασος Κοτοπούλη θὰ συνεχίσῃ τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ παρὰ τὴν Ὀμόνοιαν θέατρον του. Εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης θὰ παίξῃ ἐπιθεωρησιακὸς θίασος ὑπὸ τὸν κ. Χρ. Νέζερ.

Ὁ θίασος τοῦ κ. Ἀργυροπούλου θὰ συνεχίσῃ τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ θέατρον τῆς «Ἀλάμπρας». Καὶ ὁ θίασος τῆς κυρίας Κυβέλης ἔκαμεν ἑναρξιν ἤδη τῶν παραστάσεών του εἰς τὸ θέατρον «Ἀπόλλων». Ἐπίσης ὁ κ. Γονίδης θὰ συνεχίσῃ τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ θέατρον Παπαϊωάννου.

Ἐφέτος ὁ κ. Ἀλ. Σκούφης ἐνεκαινίασε τὴν περίοδον τῶν ἐφετεινῶν συναυλιῶν. Εἰς τὸ «Κεντρικόν» ἔδωκε τὸ ρεσιτάλ του καὶ τὸ Ἀθηναϊκόν κοινόν τὸν ὑπεδέχθη μὲ πολλὴν εὐμένειαν. Διότι ὁ κ. Σκούφης εἶνε ἓνας εἰλικρινῆς καλλιτέχνης, καὶ τὴν μουσικὴν ποῦ τραγουδεῖ τὴν ἀποδίδει μὲ πολλὴν ἑκφρασιν.

Ὁ κ. Σκούφης θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν πρῶτην συναυλίαν τοῦ Συλλόγου τῶν Συναυλιῶν καὶ θὰ τραγουδήσῃ ἀρετὰ τραγούδια συνοδείᾳ ὀρχήστρας, τὴν ὁποίαν θὰ διευθύνῃ ὁ κ. Μητρόπουλος.

ΤΟ ΒΑΪΜΑ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΒΟΡΩΝΩΦ Η ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Μέσα εἰς τὰ παραδείγματα τῆς μακροβιότητος, τὰ ὅποια δικαιολογοῦν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρωπίνου οργανισμοῦ ὅπως ὑπερβῆ τὰ συνήθη ὅρια ζωῆς, κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν τὸ τοῦ Ἰρλανδοῦ κ. Οὐίλλιαμ Σμιθ. Τὴν 5ην Ἰανουαρίου ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἐώρτασεν εἰς τὴν πατρίδα του τὴν ἑκατοστὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του. Καὶ ἐνθυμούνται ὅλοι πόσον ἐνδιαφέρον προεκάλεσεν εἰς τὸ ἀναγκαστικὸν κοινὸν τῆς παρισίνης «Ματὲν» ἡ συνέντευξις τὴν ὅποιαν συντάκτης ἔλαβεν μετ' αὐτοῦ. Δημοσιεύσθη τὸ κείμενον τῆς συνεντεύξεως τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὴν «Ματὲν» τὴν 18ην Φεβρουαρίου 1926.

Μπέλασι, 17 Φεβρουαρίου.

«Μὴν ὑπανδρεύεσθε ποτὲ πρὶν συμπληρώσετε τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας σας, τρώγειε πολὺ, ἀλλὰ μόνον ἀπλῶς παρεσκευασμένα φαγητά· πίνειτε ὀλίγον ἀλκοὸλ κάθε ἡμέραν, μὴν σηκώνεσθε τὸ πρῶτὸν πολὺ ἐνωρίς, μὴν φορεῖτε κανὲν ἐνδύμα τὴν νύκτα καὶ ἐπὶ πλεόν μὴ σινοχωρεῖσθε ποτὲ.

»Μιλεῖ ἔτσι ὁ κ. Οὐίλλιαμ Σμιθ, ὁ πλεόν γηραιὸς ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, ὅστις ἐγεννήθη τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1801 καὶ διαίγει ζωὴν Σπαρτιάτου, ἔχων ὡς μόνον προσδόχους τὴν σύνταξιν τῶν γηρατειῶν του, δέκα σελίνια τὴν ἑβδομάδα.

»Πολλὸ ὁμιλητικὸς, δίδει προθύμως τὰ μεγάλα παραγγέλματα, εἰς τὰ ὅποια φρονεῖ ὅτι ὀφείλει τὴν μακροβιότητά του. Ἀγκάσιος, ἀνεπαισθητὸς κυρτὸς καὶ μειδιῶν διαρκῶς, δηλώνει:

«Ἐπερίμενα νὰ γίνω ξηγία τριῶν εἰσὼν διὰ νὰ ἔλθω εἰς γάμον καὶ ἡ μακροεὶς πείρα τῆς ζωῆς, τὴν ὅποιαν εἶχον, μοῦ ἐχρησίμευσε διὰ νὰ ζήσω εὐτυχέστερος ὡς σύζυγος. Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον δύσκολον εἶναι τὸ νὰ εὐχαριστῆσθε κανεὶς μίαν γυναῖκα.

»Εἶναι ἰώρα ἀρκετὰ ἔτη πού ζῶ μόνος, διότι ἡ γυναῖκά μου ἔχει ἀποθάνει πρὸ πολλοῦ. Διάγω ζωὴν ὀλοτελῶς φρονικὴν, φορῶ πολὺ ὀλίγα ἐνδύματα καὶ τὴν νύκτα καθόλου. Ποτὲ δὲν σηκώνομαι πρὶν ἀπὸ τὰς ἑννέα καὶ ἡ κυριώτερα μου τροφὴ συνίσταται εἰς κριθαρόσουπαν, κομμένον γάλα, πατάτες βρασιεὺς καὶ πότε-πότε ὀλίγον ἰοῦ. Καὶ πλῆθ' αὐτὰ ἐν γεμάτῳ ποιήτῳ κρύου νεροῦ κάθε νύκτα προτοῦ κοιμηθῶ μοῦ καθιστῶ τὸν ἱατρὸν ἐπιτελῶς περιττὸν».

»Ἡ κυριώτερα διασιέδασις τοῦ κ. Σμιθ εἶναι τὸ κάπνισμα τῆς πίπας του. Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἔπινεν ἀφθονον ἀλκοὸλ, ἰδίως ρόμι καὶ εἶχε τὴν σφῆμν εἰς ὄλῃ τὴν περιφέρειαν, ὅτι ἔπινε ὅσον ὁμαλῶς πίνον δέκα ἀνθρώποι. Ἀλλὰ τώρα ἀρκετὰ εἰς μίαν φιάλῃν μαύρης μύρας, τὴν ὅποιαν ἀγοράζει κάθε Παρασκευὴν, ἡμέραν καθ' ἣν τοῦ πληρώνεται ἡ σύνταξις του.

»Τὸ μακροβιτικὸν του διατηρεῖται ἀκόμη ἀκέραιον. Ἦτο δεκατεσσάρων ἐτῶν τὴν ἐποχὴν τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ καὶ ἐπειδὴ ἦτο ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένον διὰ τὴν ἡλικίαν του ἐπεχείρησε τρεῖς φορὰς νὰ προσληφθῆ εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Βέλλιγκτων «μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἰδῆ τὸν Μπό-νεϊ» (ὑποκριτικὸν τοῦ Βοναπάρτου τὴν ἐποχὴν ἐκείνην).

»Ἀργότερον ὁ κ. Σμιθ ὑπηρετήσεν εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἐπολέμησεν εἰς τὴν Κριμαίαν.

»Ἡ σημερινὴ ζωὴ, ὅπως ἡμεῖς τὴν ἀντιλαμβανόμεθα, τὸν ἐκπλήττει ὑπερβολικὰ.

«Μοὶ φαίνεται δι' ἐμὲ μέσα σὲ τρελλοὺς. Ἴδετε μὲ τί τρόπον ἐνδύονται αἱ γυναῖκες. Εὐτυχῶς πού ἡ ἡλικία μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει γάμον, διότι δὲν θὰ εὐ-ρισκα καμμίαν πού θὰ μοῦ ἤθεσκε».

»Κατὰ τὸν κ. Σμιθ, ὁ λόγος τῶν προῶρων θανάτων ὀφείλεται εἰς τὸν τραχύτητ' ἢ τὸν τρόπον τῆς σημερινῆς ζωῆς. ὁ ὅποιος καταδαμάζει καὶ τὰς πλέον ἰσχυρὰς ἰδυσυγκρασίας. Τὸ ἰδικὸν του ἐπάγγελμα ὑπῆρξε τὸ τοῦ πλανοδίου «πραγματευτῆ». Ἦ μελαγχολία τὸν καταλαμβάνει μόνον ὅταν σκέπτεται ὅτι προσεχῶς θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον.

Αὐτὰ εἶναι αἱ ἐξηγήσεις μακροβιότητος, τὰς ὁποίας μᾶς δίδει ὁ κ. Σμιθ. Ἄς ἴδωμεν ὅμως τώρα τί λέγει ἡ ἐπιφυλακτικότης τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἐξήγησις τοῦ θανάτου δὲν δύναται νὰ εὐρεθῆ παρὰ μόνον δι' ἐπιμόνου μελέτης τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς. Καὶ ἡ μελέτη αὕτη ὀφείλει φυσικὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐμφανίσεως τῆς ζωῆς.

Ἐὰν λοιπὸν παρακολουθήσωμεν διὰ τοῦ μικροσκοπίου τὸ πρῶτον μονοκύτταρον, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ ζῶσα ὕλη εἰς τὴν πρῶτον ἀπὸ αὐτὴν κατὰστασιν ἀρνεῖ τὸν θάνατον. Τὰ μικρὰ ταῦτα ὄντα δὲν ἐκλείπτουσι ποτὲ ἀφ' ἑαυτῶν, ἀπὸ φυσικῆν ἐξάντλησιν, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἔλθουσι εἰς σύγκρουσιν μὲ ἐξωτερικὰς συνθήκας ἐπιβουλευμένας τὴν ὑπαρξίν των, ὅταν τοὺς λείψῃ τὸ πρὸς θρόψιν ὕλικόν, ἢ ὅταν καταβροχθισθῶσι ἀπὸ διαφόρους ἐχθρικοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ζωικοῦ βασιλείου.

Ἐὰν, ὅπως φαίνεται, ἡ πρῶτος αὕτη ὕλη εἶναι ἡ πρῶτη, ἡ ὅποια παρουσιάσθη ἐπὶ τῆς γῆινης σφαιρας ἢ ἐὰν ἡ ποικιλία, ἣτις παρατηρεῖται σήμερον εἰς τὸν κόσμον τῆς ζωῆς ὀφείλεται εἰς τὴν δι' ἑκατομμυρίων ἐτῶν ἐξέλιξιν τῶν πρῶτων κυττάρων, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατανόησις τῶν νόμων τῶν διεπόντων τὰς πρῶτας ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τοὺς βιολογικοὺς ὁδούς, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐξελισσονται οἱ διάφοροι πολυσύνθετοι ὁργανισμοί.

Ἐὰν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς μίαν τελείαν δημοκρατίαν, τὰ διάφορα στοιχεῖα τῆς ὁποίας ἀντιπροσωπεύουν μίαν ἱεραρχικὴν τάξιν εἰδικότητων, ὅπως μᾶς λέγει ὁ κ. Βορονῶφ εἰς τὸ ἔργον του «Ζωὴ», ὑπάρχουν δυστυχῶς καὶ διάφορα στοιχεῖα

ἀνίκανα πρὸς κάθε ἐξειδίκευσιν, τὰ ὅποια, ὄντα ἐχθρικά πρὸς τὴν διατήρησιν τοῦ ὁργανικοῦ συνόλου, ἐμφωλεύ-σων ἐντὸς αὐτοῦ. Συνγενεσίου ἀρκετὰ πρὸς τὰ πρῶτα-γονα κύτταρα, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ περιορίζεται εἰς τὴν ἄγραν τῆς τροφῆς καὶ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν των. Τοιαῦτα στοιχεῖα εἶναι τὰ ἀλευκὰ αἵμασφαίρια καὶ τὰ συμπλεκτικὰ κύτταρα.

Χάρις εἰς μίαν ἰδιαιτέραν ἰκανότητα διαδίδονται εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ πολλαπλασιάζονται μὲ μεγάλην ἐυ-κολίαν. Ἄν καὶ βοηθοῦν καὶ συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς, ὅταν ἀρχίσουν νὰ πλεονάζουν παρέχουν πολλοὺς ἀντιπερισπασμούς εἰς τὰ εἰδικευμένα κύτταρα τὰ ἀνήκοντα εἰς διάφορα ὅργανα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πάλης αὐτῆς εἶναι ἡ ὑποχώρησις καὶ ἡ ἧττα τῶν τελευτέων τούτων.

Ἔχει ὅμως πλεόν ἀποδειχθῆ ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπι-στήτην ὅτι ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον κάθε ὅργανον ἐκτελεῖ μίαν ὀρισμένην λειτουργίαν ἐναρμονισμένη πρὸς τὰς τῶν ἄλλων ὀργάνων, ὀφείλεται εἰς τὰς ἐκκρίσεις τῶν διαφόρων ἀδένων τοῦ ὁργανισμοῦ. Οἱ ἀδένες εἶναι οἱ θαυματουργοὶ χορηγοὶ καὶ τροφοδοτοὶ τῆς ζωῆς. Ἄπ' αὐτοὺς ἐξαρτᾶται ἡ ὅποιαδήποτε λειτουργία ἀπὸ τὴν πλεόν ταπεινὴν ἕως τὴν ἀνωτάτην, τὴν ἐγκεφαλήν.

Ἐὐτυχῶς ἐνόμισεν ὅτι ἡ δύναμις τῆς σκέψεως τὸν ἀπέσπα ἀπὸ τὸ ζωικὸν βασιλεῖον, διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ ἰσόθεον. Καὶ ὅμως αὕτη πεζώτατα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ὑγρὸν, τὸ ὅποιον εἰς καὶ μόνος ἀδὴν, ὁ θυροειδής, ἐκκρί-νει μέσα εἰς τὸ αἷμα μας. Ὁ θυροειδής ἀδὴν εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ λαιμοῦ κάτω ἀπὸ τὸν μῆλον τοῦ Ἀδάμ παρ' ὅλην ὅμως τὴν ἀπόστασιν πρὸ τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον, ὅταν αὐτὸς παύσῃ νὰ ἐργάζεται καὶ παύει καὶ κάθε ἐγκεφαλικὴ λειτουργία καὶ ἐξαφανίζονται ὅλα: αἱ πνευματικαὶ μας δυνάμεις.

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΝΕΑ ΖΩΗ. Ἐκδίδεται εἰς Ἀλεξάνδρειαν, Διευθυντὴς κ. Κ. Κωνσταντινίδης.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ. Ἐκδίδεται εἰς Ἀθήνας.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. Ἐβδομα-διαία ἐγκυκλοπαιδικὴ ἐπιθεώρησις. Ἐκδίδεται εἰς Ἀθήνας.

LE JOURNAL DES HELLENES. Ἐκδίδεται εἰς Παρι-σίου.

Ο ΑΓΩΝ. Ἐκδίδεται εἰς Παρισίου.

Ο ΦΑΡΟΣ. Μηνιαῖον περιοδικόν. Ὅργανον τῆς Ἀλεξαν-δρινῆς Βιβλιοθήκης. Ἐκδίδεται εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

ΑΘΗΝΑ. Φιλολογικὸν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὸν περιοδικόν. Ἐκ-δίδεται εἰς Ἀθήνας.

ΕΛΠΙΣ. Ἐβδομαδιαία ἐφημερίς. Ἐκδίδεται εἰς Κέρ-κυραν.

Ο ΑΙΩΝΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ. Ὅργανον τοῦ Συνδέ-σμου διὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκος. Ἀναδημίας ἀρ. 75.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ. Δεκαετημέριον φιλολογικὸν περιοδι-κὸν ἐκδιδόμενον εἰς Βόλον ὑπὸ ὀμίλου φιλολογόντων νέων.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ. Μηνιαῖον περιοδικόν. Ἐκδίδεται εἰς Θεσσαλονίκην.

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ. Ἐβδομαδιαῖον ὄργανον τῆς Ἀθήνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ὑπὸ τοῦ κ. Δημ. Α. Ζωγράφου, ἐρευνητοῦ τῆς γεωργο-οικονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας, γνωστοῦ δὲ ἤδη ἐκ τοῦ τρίτου ἔργου του ἢ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛ-ΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ», ἐξεδότη προσφάτως νέον ἔρ-γον, ἑξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἢ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Ι-ΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ» (1833—1843) Τόμος Α'.

Διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἀποκαλύπτεται μία ἄγνωστος πτυχὴ τοῦ ἔθνικοῦ, οικονομικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ ἡμῶν βίου καὶ παρέχεται εἰς τὸν ἀναγνώστην εἰς πικρὰς σελίδας σερὰ περιπετειῶν ἢ μάλλον μυθιστορηματικῶν λεπτομε-ρειῶν διαρκείας ὁλοκλήρου ὀκταετίας, μέχρις οὗ τεθῶσι τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν ἀνηγέρθη ὁ πρῶτος Ἑλληνικὸς Τραπεζι-τικὸς ὁργανισμὸς, ὁ ἐξελιχθεὶς ἐντὸς 84 ἐτῶν εἰς τὸν σημε-ρινὸν κολοσσόν.

Τὸ ἔργον ἀναγινώσεται ἀπλήστως ἀπὸ τὸν τραπεζιτικὸν κόσμον τῆς χώρας καὶ τυγχάνει τῆς ἰδιαίτερας προσοχῆς τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑθνικῆς, εἰς τὸν Σύλλογον τοῦ ὁποῖου τὸ ἀφιέρωσεν ὁ Συγγραφεύς.

Ἐξ ἡδὴ ἐκδοθεὶς Α' τόμος πωλεῖται καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν ἀντὶ Δραχ. 50.

LIBRE. Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἀνά διμηνίαν μὲ δι-πλάσιον ἀριθμὸν σελίδων ὑπὸ τοῦ κ. Roussel Καθηγητοῦ, Montpellier, Herault, France.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Διευθυντὴς ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παπαμι-χαήλ.

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΗΣ. Ὅργανον ἐξυπηρετικὸν τῆς συ-νεταιριστικῆς ἰδέας ἐκδιδόμενον εἰς Ἀθήνας. Διευθυντὴς ὁ κ. Θ. Τζωρτζάκης.

ΙΕΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ. Ὅργανον τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου τῆς Ἑλλάδος.

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ. Διευθυντὴς Α. Ζώης. Ἐκδίδεται εἰς Ζά-κυνθον.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ. Ἐκδιδόμενον ἐν Βολῶ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Παραγωγῆς Πηλίου.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΥΓΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ. Ἐκδίδεται ἐν Κα-λάμαις ὑπὸ τοῦ Νομογεωπόνου κ. Γ. Γ. Γαρθίη.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ. Ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἐταιρίας. Διευθυντὴς ὁ κ. Π. Α. Δεκάζος.

ΚΑΙΝΗ ΚΤΙΣΙΣ. Ὅργανον τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιαν-ικῶν Ἐνώσεων τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι, Βύρωνος 11.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ. Ἐν Πειραιεὶ Ὅργανον τῶν Κυθηραϊκῶν συμφερόντων.

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. Μηνιαῖον περιοδι-κόν, ἐκδιδόμενον εἰς Ζάκυνθον.

ΗΩΣ. Ἐκδίδεται εἰς Ζάκυνθον. Περιοδικὸν μηνιαῖον.

ΝΕΑ ΕΠΙΟΧΗ. Ἐβδομαδιαία πολιτικὴ, οικονομολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις. Ἐκδίδεται εἰς Ἀθήνας.

ΘΙΑΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. Μηνιαῖον περιοδι-κόν. Ὅργανον τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας Eastern-

LES RAYONS. Περιοδικὸν φιλολογικὸν εἰκονογραφη-μένον. Ἐκδίδεται εἰς Μπικρὰ.

ΤΑ ΝΕΑ ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ. Μηνιαῖον γεωργικὸν περιοδι-κόν. Διευθυντὴς ὁ κ. Κασιώτης.

Ο ΕΛΛΗΝ ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΕΟΥΡΓΟΣ. Δι-ευθυντὴς Στ. Στυλιανίδης.

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙ. Μηνιαῖον περιοδικόν. Διευθυντὴς ὁ κ. Γλυνός.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΤΕΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Εν όψει πρὸς 4 ο)ο
Μὴ 15ήμερον προειδοποι-
ησιν πρὸς 4 1)2 ο)ο
Ταμειυτήριον μέχρι δρ.
50000 πρὸς 5 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 6 μη-
τῶν πρὸς 4 1)2 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 1 ἐ-
τους πρὸς 4 3)4 ο)ο

Ἐπὶ προθεσμίᾳ 2 ἐ-
τῶν πρὸς 5 1)4 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 4 ἐ-
τῶν πρὸς 5 3)4 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 5 ἐ-
τῶν πρὸς 6 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 10 ἐ-
τῶν πρὸς 7 ο)ο

ΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

Ἐπὶ Λονδίνου ἐν ὄψει
πρὸς 4 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 6 μη-
τῶν πρὸς 4 1)2 ο)ο
Παρισίων ἐν ὄψει πρὸς
4 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 6 μη-
τῶν πρὸς 4 1)2 ο)ο
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 1 ἐ-
τους πρὸς 4 3)4 ο)ο
Ταμειυτήριον μέχρι δρ. 50.000 πρὸς 5 ο)ο

Ἐπὶ προθεσμίᾳ 2 ἐ-
τῶν πρὸς 5 ο)ο
Νέας Ὑόρκης ἐν ὄψει
πρὸς 4 ο)ο
Ἰταλίας ἐν ὄψει
πρὸς 4 1)2 ο)ο
Βελγίου ἐν ὄψει
πρὸς 4 ο)ο
Ἑλβετίας ἐν ὄψει
πρὸς 1 1)2 ο)ο

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ
ΔΡ. 104.198.594.50 %

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ἐν Πειραιεῖ, Ἀργεῖ, Πύργῳ, Πάτραις, Κερκύρα, Κε-
φαλληνίᾳ, Ναυπλίῳ, Αἰγίῳ, Καλάμαις, Σύρῳ, Χίῳ,
Ἡρακλείῳ, Βόλῳ, Θεσσαλονίκῃ, Λαρίσση, Τρικκάλοις,
Μυτιλήνῃ, Χανίοις, Ζακύνθῳ, Πλωμαρίῳ, Τριπέλει καὶ
Ρεθύμνῃ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Πατησίων καὶ Θήρας,
παρὰ τὴν πλατεῖαν Ἀγάμων.
Συμμέτοχος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς.
Commercial Bank of the Near East Ltd
4 LONDON WALL BUILDINGS EC 4
μεθ' Ὑ)των ἐν ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις Ἑλλάδος καὶ Ἐξωτερικοῦ.
ΕΚΤΕΛΕΙ ΠΑΣΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ

Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἀποδοτεῖαι εἰς 8
νόμισμα ἐγένοντο ὑπὸ ὄρους συμφέροντας.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ μέχρι δρ. 75,000 πρὸς 5 ο)ο ἀ-
πληγισμένον φόρου.

Α. Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

**ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ
ΤΩΝ 6 ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ**

ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ 1926	ΚΛΗΡΩΜΕ- ΝΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ	ΜΕΓΑΛΟΙ ΛΑΧΝΟΙ ΕΚΑ- ΣΤΗΣ ΚΛΗΡ.	ΓΕΝΙΚΑ ΚΕΡΑΝ ΚΑΗ- ΡΩΣΕΩΝ
1η 27 Ἰουνίου	1,300	1,000,000	2,800,000
2α 1 Αὐγούστου	1,300	1,000,000	2,800,000
3η 19 Σεπτεμβρίου	1,300	1,100,000	3,100,000
4η 31 Ὀκτωβρίου	1,300	1,400,000	4,500,000
5η 28 Νοεμβρίου	1,300	1,500,000	4,800,000
6η 31 Δεκεμβρίου	23,500	3,000,000	15,000,000
Σύνολον	30,000	9,000,000	33,000,000

Εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον καὶ πλεονεκτικώτερον λα-
χεῖον διὰ τὸ Κοινὸν ἀπὸ ὅλα τὰ λαχεῖα τοῦ κόσμου.
Ἀγοράσετε τὰ γραμματιά σας εἰς τὰ γραφεῖα τῆς
Εταιρίας ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9, εἰς ὅλα τὰ Κα-
ταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὰ Ὑποκατα-
στήματα τοῦ Κεντρικοῦ Πρακτορείου Ἐφημερίδων
καὶ τῆς Ἐταιρίας Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ εἰς τοὺς λοι-
ποὺς πράκτορας τῆς Ἐταιρίας.

Ἡ ἐξαργύρωσις γίνεται εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἐται-
ρίας καὶ τὰ Καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

Εἰς τὴν εὐτυχεστέραν περίπτωσιν εἰς μόνον ἀκέ-
ρατος ἀριθμὸς δύναται νὰ κερδίσῃ 9,000,000, δεδο-
μένου ὅτι οἱ κληροσύμενοι ἀριθμοὶ δὲν ἀκυροῦνται.

Η ΗΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Νευρασθένεια, Ὑπερκόπωση, Ἀϋπνία, Ἀρθριτι-
σμός, Ἰσχιαλγία

διὰ τῆς Ἡχοθεραπείας
(Vibration Electropnonolde)

Ἀναγέννησις ὀργανισμοῦ καὶ προσώπου. — Σύστημα
νέον. — Μηχανήματα εἰδικά.

ΔΩΡΑ ΜΙΚ

Διπλωματοῦχος Γενεῦσης.

Ὅδὸς Ρόμβης ἀριθμὸς 22

Πρώτη ἐπίσημης δωρεάν 3-5

Η ΓΕΝΙΚΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Ἑλληνικῶν, Ἀγγλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ
Γαλλικῶν Ἐταιριῶν πυρός, ζωῆς, θα-
λάσσης, δυστυχημάτων κ.τ.λ. Εἰδικὸν
τμήμα ζημιῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀστικῆς
εὐθύνης.

ΣΑΒΒΑΣ ΗΛΙΑΔΗΣ

Δραγατσανίου 3, Πλατεία Ἀγίων Θεοδώρων.

Τύποις «Σφενδάνης» Μέγανος 3

ΜΕΓΑ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΘΑΝ. ΠΑΛΙΓΚΙΝΗ

ΟΣΟΙ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΤΡΩΤΕ

ΚΡΕΑΣ ΕΚΛΕΚΤΟ ΚΑΙ ΤΡΥΦΕΡΟ

ΨΩΝΙΖΕΤΕ ΕΙΣ ΤΟ

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΙΓΚΙΝΗ

Ὅλαι αἱ μαγειρίσσαι τῶν μεγάλων σπιτιῶν, ὅλοι οἱ
μάγειροι, ὅλαι αἱ οἰκοκυραὶ, ποῦ ξέφουν νὰ καλοφάνε,
ψωνίζου εἰς τὸ Κρεοπωλεῖον τοῦ κ. Παλιγκίνη.

Ὅδὸς Ἀρμοδίου ἀριθ. 40.

ΕΝ Τῷ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙῳ

ΓΕΩΡΓ. Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ὅδὸς Σταδίου 42

Πωλοῦνται οἱ τέσσαρες τόμοι τοῦ Θεάτρου
τοῦ κ. Ν. Ι. Λάσκαρη καὶ οἱ δύο τόμοι τοῦ
αὐτοῦ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλλη-
νικοῦ Θεάτρου.

ΕΞΟΧΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΝΕΑ ΚΗΦΙΣΙΑ

Τὸ δροσερώτερον καὶ ἀριστοκρατικώτερον ἐξοχικὸν Προάστειον.

Κλίμα ζωογόνον. Ὅριζων μαγευτικὸς. Νερὸ ἀφθονον.

Ἀγοραστὰι οἰκοπέδων ἢ καλυτέρα κοινωνικὴ τάξις.

Ἡ Ἐταιρεία ἀναλαμβάνει καὶ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν ὑπὸ ὄρους οἰκονομι-
κούς.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 20

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 12-67 — ΑΘΗΝΑΙ

**ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ**

**ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
Μέχρι Δραχμών 75,000
ἐπὶ τόκῳ 6 ο)ο**

**ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ
μέχρι Λιτρῶν Ἀγγλίας 200, Δολλαρίων 1000
ἐπίσης πρὸς 6 ο)ο**

Εἰς Συναλλάγματα ἐπὶ ἐτέρων χωρῶν εἰς ἀνάλογα
π οσά καὶ ὑπὸ λίαν ἐπωφελεῖς ὄρους, χάριν τῆς
ἀποταμιεύσεως.

BENZINΗ

Σ Ε Λ Λ

**Η ΚΑΛΙΤΕΡΑ
ΟΛΩΝ**

**ΧΑΡΤΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΩΝ ΤΣΑΡΟΥΧΗ & ΣΑ**

Διευθύνται :
ΑΘΑΝ. ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ ΧΡ. ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ
ΠΑΝ. ΖΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ

Κεντρικόν Κεράστημα πωλήσεως
Ὁδὸς Πραξιτέλους 44-46, Ἀθήναι

Ἄποθηκαι

Ἐν Ἀθήναις : Ὁδὸς Πραξιτέλους 35 Ἀθήναι, ὁδὸς Χου-
σοπηλαωτίσης 2, ὁδὸς Ἐδαγγελιστρίας 22.

Ἐν Πειραιεὶ : Ὁδὸς Ἀθηνῶν 8, ὁδὸς Πλαταιῶν 4

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ χάριτος γραφῆς, τυπογραφικοῦ,
Μπριτσόλ, Γλασέ ξηωφύλλων, χαρτονίων, περιτυλίξεως κλπ.
εἰς ὅλας τὰς καὶ ποιότητας, χρωματισμοῦς, διαστάσεις καὶ βάρους.
Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑΣ

**ΙΑΤΡΙΚΑΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ
ΝΕΟΣ ΟΡΟΣ
ARTERIOVACCINE
DR P. CILIMBARIS**

Ἐγκεκριμένη παρὰ τοῦ ὑπουργείου Ὑγιεινῆς τῆς
Γερμανίας, παρὰ τοῦ Διεθνoῦς Ἱατροσυνοδρίου τῆς
Βέρνης καὶ τοῦ Ἱατροσυνοδρίου τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπόλυτος καὶ μονίμως ἀποτελεσματικὴ θεραπεία τῆς
Ἀρτηριοσκληρώσεως, τῆς Ἀρθρίτιδος, τῶν Ρευματι-
σμῶν καὶ τῆς Ἴσχυαλγίας.

**ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
Μενάνδρου 63, Ἀθήναι.**

**ΜΕΤΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
AU PRINTEMPS
Δ. & Φ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΩΝ
ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ**

Τὸ τελειότερον κατάστημα Γυναικείων Εἰδῶν
Ἀσπρόφρονχα διὰ προίκας

**ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΦΑΛΗΡΟΥ
ΜΕΓΑΛΑΙ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ
ΕΚΑΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ**